

EDWARD W. SAID'İN ÖLÜMÜNÜN
20. YILINDA

ORYANTALİZMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

ULUSLARASI SEMPOZYUMU

31 EKİM-1, 2 KASIM / YALOVA ÜNİVERSİTESİ

ÖZET KİTAPÇIĞI

ON THE 20TH ANNIVERSARY OF
EDWARD W. SAID'S DEATH

RETHINKING ORIENTALISM

INTERNATIONAL SYMPOSIUM

31 OCTOBER-1, 2 NOVEMBER 2023 / YALOVA
UNIVERSITY

ABSTRACTS

EDWARD W. SAID'İN ÖLÜMÜNÜN
20. YILINDA
ORYANTALİZMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK
ULUSLARASI SEMPOZYUMU

31 EKİM-1, 2 KASIM / YALOVA ÜNİVERSİTESİ
ÖZET KİTAPÇIĞI

ON THE 20TH ANNIVERSARY OF EDWARD
W. SAID'S DEATH RETHINKING
ORIENTALISM
INTERNATIONAL SYMPOSIUM

31 OCTOBER-1, 2 NOVEMBER 2023 / YALOVA
UNIVERSITY
ABSTRACTS

ISBN:978-605-69912-6-4

Düzenleyen Kurum

Yalova Üniversitesi

İslami Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sempozyum Onursal Başkanı

Prof. Dr. Mehmet Bahçekapılı

Yalova Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanları

Prof. Dr. Fuat Aydın

Prof. Dr. Mehmet Bahçekapılı

Sempozyum Düzenleme ve Yürütme Kurulu

Prof. Dr. Fuat Aydın (SAÜ İlahiyat Fakültesi)

Prof. Dr. Yücel Bulut (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Cahit Külekçi (Yalova Üniversitesi)

Doç. Dr. Fatma Kızıl (Yalova Üniversitesi)

Dr. Ahmet Demirhan

Arş. Gör. Mehmet Murat Şahin (Sakarya Üniversitesi)

Arş. Gör. Ayşenur Işiker (Yalova Üniversitesi)

Feyza Betül Aydın (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)

Sempozyum Bilim Kurulu

Cemil Aydın (University of North Caroline)

Esra Gözeler (Ankara Üniversitesi)

Hale Eroğlu Sağer (Boğaziçi Üniversitesi)

Hamid Dabashi (Columbia University, MESAAS)

Heba Raouf Mohamed Ezzat (İbn Haldun Üniversitesi)

Kayyim Noaki (Marmara Üniversitesi)

Merdan Güneş (Universität Osnabrück)

Murteza Bedir (İstanbul Üniversitesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)

Nagihan Haliloğlu (İbn Haldun Üniversitesi)

Ramazan Aras (İbn Haldun Üniversitesi)

Remzi Avcı (Mardin Artuklu Üniversitesi)

Salman Sayyid (University of Leeds)

Siraj Ahmed (City University of New York)

Wendy Shaw (New South Wales University)

Sekreteryaya

Arş. Gör. Mehmet Murat Şahin (Sakarya Üniversitesi)

Arş. Gör. Ayşenur Işiker (Yalova Üniversitesi)

Feyza Betül Aydın (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)

SEMPOZYUM BİLDİRİ ÖZETLERİ

Politics of the Orientalism in the History of Global Decolonization- Cemil Aydın

Namık Kemal's famous sentence "Europe knows nothing about the Orient" (Avrupa Şarkı Bilmez)" in response to Ernest Renan's Orientalist racialization of Muslims was representative of a resistance of a broader Afro-Asian struggle to claim equal rights and justice, and to decolonize the Eurocentric imperial world order. Parallel to the Pan-Islamic intellectual battles against Orientalism, Pan-Asianist thinkers in India, China, Philippines or Japan to Pan-Africanist intellectuals such as W. E. B. Dubois and Kwame Nkrumah made similar attempts to disprove and defeat Orientalist and racial assumptions about humanity, civilization and religious diversity, often in conversation and cooperation with each other. Anti-Orientalist and anti-Racist ideas of non-European societies end up empowering their anti-imperialist struggles Kübrand achieve self-determination for the majority of world's population by the 1970s. In fact, the 1960 United Nations Resolution of 1514 that proclaimed the racial equality of all human beings in the world was legislated by newly independent Asian and African countries as the achievement of the century long anti-Orientalist critiques.

If Orientalism was the ideology of European empires, and decolonization was achieved partly with the intellectual achievements of anti-Orientalist critiques of non-European thinkers, why was Orientalism continued to be utilized to racialize Arabs and Muslims after the end of European empires, prompting Edward Said to pen his powerful scholarly intervention on this topic in 1978? What do we learn about the politics of Orientalism if we examine its significance in the global history of decolonization across Asia and Africa during the 20th century?

Dekolonizasyonun Küresel Tarihinde Oryantalizmin Siyaseti

Namık Kemal'in, Ernest Renan'ın Müslümanları Oryantalist bir şekilde ırksallaştırmasına cevaben söylediği ünlü "Avrupa Şark'ı Bilmez" cümlesi, eşit haklar ve adalet talep etmek ve Avrupa-merkezci emperyal dünya düzenini dekolonize etmek için verilen daha geniş bir Afro-Asya mücadelesinin direnişinin temsiliydi. Oryantalizme karşı Pan-İslami entelektüel mücadelelere paralel olarak, Hindistan, Çin, Filipinler veya Japonya'daki Pan-Asyacı düşünürlerden W. E. B. Dubois ve Kwame Nkrumah gibi Pan-Afrikanist entelektüellere kadar, insanlık, medeniyet ve dini çeşitlilik hakkındaki Oryantalist ve ırksal varsayımları çürütmek ve yenmek için, genellikle birbirleriyle söyleşi ve iş birliği içinde benzer girişimlerde bulundular. Avrupalı olmayan toplumların Oryantalizm ve Irkçılık karşıtı fikirleri, emperyalizm karşıtı mücadelelerini güçlendirdi ve 1970'lere geldiğinde dünya nüfusunun çoğunluğu için kendi

kaderlerini tayin hakkı elde etmelerini sağladı. Aslında, dünyadaki tüm insanların ırksal eşitliğini ilan eden 1960 tarihli 1514 sayılı Birleşmiş Milletler Kararı; bağımsızlığını yeni kazanan bu Asya ve Afrika ülkeleri tarafından yüzyıldır sürdürülen Oryantalizm karşıtı eleştirilerin bir başarısı olarak onaylanması anlamına geliyordu.

Eğer Oryantalizm Avrupa imparatorluklarının ideolojisiyse ve dekolonizasyon kısmen Avrupalı olmayan düşünürlerin Oryantalizm karşıtı eleştirilerinin entelektüel başarılarıyla sağlandıysa; Oryantalizm neden Avrupa imparatorluklarının sona ermesinden sonra da Arapları ve Müslümanları ırksallaştırmak için kullanılmaya devam etti ve Edward Said'i 1978'de bu konudaki güçlü akademik müdahalesini kaleme almaya itti? Oryantalizmin 20. yüzyılda Asya ve Afrika'daki küresel dekolonizasyon tarihindeki önemini incelersek, Oryantalizmin siyaseti hakkında ne öğreniriz?

1. OTURUM *Post-oryantalizm ve İslam/Post-orientalism and Islam*

• Oryantalizm ve Sonrası- *Yücel Bulut*

Edward Said, “paradigma kurucu bir eser” olarak değerlendirilen *Orientalism*'de, Avrupa'nın Doğu ile bağlantılı kültürel, siyasî, iktisadî çıkarlarından kaynaklanan, kökü çok eskilere uzanan bir araştırma ve yazım geleneğini inceledi. Eser oryantalizm konusunu ve tarihini irdeleyen ilk kitap değildi, oryantalizmi eleştiren ilk çalışma da değildi. Said'den önce de oryantalizm konusunda fikirler yürütmüş ve Batılı oryantalist düşünceye ilişkin belli eleştirilerde bulunmuş şahsiyetler olmuştu ancak hiçbiri Said'in kitabının etkisine ulaşamadı.

Said, *Orientalism*'de 'oryantalizm' sözcüğünü meslekî bir uzmanlık alanıyla sınırlandırmaz ve kavramın ve çağrıştırdığı olumsuz anlamların genel kültür, edebiyat, ideoloji ve hem toplumsal hem de siyasal tavırlar bağlamında yürürlükte olduğunu gösterir. Said'in eseri Michel Foucault'nun *Deliliğin Tarihi*'nde 'akıl ile akıl-olmayan' arasında yaptığı tarzda Batı ile Doğu arasında bir 'sınır çalışması'dır. Avrupa'nın kendisini Doğu üzerinden, Doğu ile arasında varsaydığı ontolojik ve epistemolojik karşıtlıklar aracılığıyla kurmasının tarihinin arkeolojik bir incelemesidir. Özellikle de, Foucault'nun bilgi-iktidar formülasyonunu kullanarak iktidar ile bilginin (sömürgeci Batı/Avrupa ile oryantalist bilginin) birbiriyle nasıl kaçınılmaz bir ilişki içerisinde olduğunu göstermesi Said'in eserinin önemini ve etkisini artırır. Özellikle bu yönde yürüttüğü teorik tartışmalar ve iddialar, başka bir deyişle, çalışmalarını bütünüyle akademik merak saikiyle yapılmış tarafsız çalışmalar olarak sunan oryantalistlerin nesnel/objektif bir biçimde incelediklerini iddia ettikleri “olgu”ları nasıl değer-odaklı bir biçimde oluşturduklarını göstermesi pek çok önde gelen oryantalist uzman tarafından sert tepkilerle karşılandı. Fakat

nihayetinde Said'in eseri oryantalist araştırma alanının temel kabullerinin ve çalışma tarzlarının sorgulanmasını ve alanın yeniden organize edilmesinin de yolunu açtı. Yayımlanışından bugüne değgin 40 yılı aşkın süre içinde *Orientalism*, kültürel incelemeler alanında yoğun bir tartışmanın odağı haline geldi ve post-kolonyal teoriden garbiyatçılığa pek çok alanda yeni tartışmaları ve çalışmaları da tetikledi.

Bu çalışmada önce yayımlandığı dönemin tarihsel, siyasal ve entelektüel ortamı da dikkate alınarak *Orientalism*'in iddiaları ve kurgusu üzerine durulacak, ardından da Said'in çalışmasının temel tezleri, yaklaşımı ve kapsamı konu edilerek geliştirilen eleştiriler değerlendirilecek, nihai olarak da eserin farklı taraflarca kullanım biçimleri ve sunduğu imkanlar sorgulanacaktır.

Orientalism and Its Aftermath

In *Orientalism*, which is considered a "paradigm-building work", Edward Said examined a long-established tradition of research and writing rooted in Europe's cultural, political and economic interests in relation to the Orient. It was not the first book to examine the subject and history of orientalism, nor was it the first work to criticize it. It is possible to mention some figures before him who had also reflected on orientalism and made certain criticisms of Western orientalist thought, but none of them reached the impact of Said's book.

In *Orientalism*, Said does not confine the word 'orientalism' to a professional specialization, but shows that the concept and the negativity it connotes are in force in the context of general culture, literature, ideology, and both social and political attitudes. Said's work can be seen as a 'boundary study' between the West and the East in the same way that Michel Foucault did between 'reason and the non-reason' in *Histoire de la folie à l'âge classique*. It is an archaeological study of the history of Europe's construction of itself through the East, through the ontological and epistemological oppositions it assumed between it and the East. In particular, the importance and impact of Said's work increases when he uses Foucault's formulation of knowledge-power to show how power and knowledge (colonialist Western/European and orientalist knowledge) are inextricably intertwined. In particular, his theoretical discussions and arguments in this direction, in other words, his demonstration of how orientalists, who presented their work as unbiased studies conducted purely out of academic curiosity, constructed the "phenomena" they claimed to study in an ostensibly objective/objective manner in a value-oriented manner, caused many prominent orientalist experts to react harshly against Said. Ultimately, however, Said's work opened the pandora's

box and led to a reorganization of the field and a questioning of the basic assumptions and ways of working in the field of orientalist studies. In the more than 40 years since its publication, *Orientalism* has become the focus of intense debate in the field of cultural studies and has triggered new debates and studies in many fields ranging from post-colonial theory to occidentalism.

This study will first focus on the claims and construct of *Orientalism*, taking into account the historical, political and intellectual environment of the period in which it was published, then evaluate the criticisms of Said's work by focusing on its main theses, approach and scope, and finally question the ways in which it has been used by different parties and the possibilities it offers.

- **Oryantalizm ve İslam(ofobi) Algısı- Merdan Güneş**

Oryantalizm kavramının pek çokları için Edward Said ismiyle özdeşleştiği bilinen bir durumdur. Bu sebeple Oryantalizm tarihinde/çalışmalarında Edward Said'in kitabı milat kabul edilir. Kitap hem Batı dünyasında hem de İslam coğrafyasında çok büyük bir ilgiye mazhar olmuştur. Said'in tezlerinin eleştirildiği geniş literatür halkasının belki de en son ve önemlisi Wael B. Hallaq tarafından kaleme alınan *Şarkiyatçılığı Yeniden Düşünmek* adlı eserdir. Hallaq bu çalışmasında Said'in Oryantalizm eleştirisindeki ideolojik ve aydınlanmacı liberal çizgiye dikkat çeker. O, Said'in işaret ettiği pek çok tespiti değerli bulmakla birlikte yine de Aydınlanma anlayışının Avrupamerkezci bir yansıması olması yönüyle eleştirir. Kendisinden önce Said'e yapılan eleştiriler de bu yönün büyük ölçüde ihmal edildiği fikrindedir. Said eleştirilerini dört ana noktada özetlemek mümkündür: Herşeyden önce aşırı genellemeci tavrı, Doğu'yla ilgili tespitlerinde detay ve farklılıkları gözardı etmesi, siyasi ideolojik yaklaşımı ve bütün bunların ötesinde tespit ettiği eksiklere karşı herhangi bir alternatif sunmamasıdır. Hallaq bunlara ek olarak asıl eksikliğin Oryantalizmi ortaya çıkaran vasatın ve mentalitenin sorgulanmaması olarak tespit eder. Dolayısıyla Said'in eleştirisi modern Batı paradigması içinde yapılmış ve sonuç itibariyle eleştirel olsa da yine bu paradigmayı besleyen bir yaklaşımdır. Asıl tespit edilmesi ve eleştirilmesi gereken bu paradigmanın bizatihi kendisidir. Hallaq Oryantalizm olgusunu Aydınlanma sonrası gelişen Batı dünya görüşünün (Weltanschauung) bir alt kümesi olarak görür. Aydınlanmacı modern Batı Düşüncesi ele alınmadan yapılan Oryantalizm eleştirisinin yanlış bir zeminde yürütüldüğü kanısındadır. Hallaq Oryantalizm bağlamında Batı modernizmine getirdiği eleştiri de yalnız değildir. Bu bağlamda İslam Dini ve Müslüman topluluklar hakkında iddia edilen tespit ve algıların yanlış olduğu Thomas Bauer ve Frank

Griffel gibi pek çok İslam uzmanı tarafından dile getirilmektedir. Biz de bu çalışmamızda her şeyden önce Oryantalizm'in ne olup, nerede başlayıp nerede bittiği sorusunu Hallaq perspektifinden değerlendirmeye çalışacağız. Bunu yaparken de Oryantalizm'in kendi içerisinde gelişip büyüdüğü Batı Modernizm'i ve onun beslediği İslam(afobi) algısını mercek altına alacağız.

Bu çalışmamızdaki iddialardan biri bir dünya görüşü olarak (ve hatta Said'in resmettiği şekliyle bir akademik disiplin olarak) oryantalizmi sadece kendisine referansla anlamanın mümkün olmadığıdır. Oryantalizmin tam olarak anlaşılması, hem oryantalizmi mümkün kılan felsefi zeminin anlaşılmasına hem de oryantalizmin mümkün kıldığı politik pozisyonların anlaşılmasına bağlıdır. Bu noktada, aydınlanmanın ön kabullerinin oryantalist bakış açısının doğuşuna yaptığı katkı ile oryantalist perspektifin İslamofobik zihniyetin doğuşuna yaptığı katkı aynı hikayenin safhaları olarak değerlendirilmelidir. Aydınlanma ve İslamofobi ile oryantalizmin halef-selef ilişkisi içerisinde olduğu söylenebilir. Başka bir ifadeyle oryantalizm aydınlanmanın çocuğu, İslamofobinin de babasıdır.

Bu iddiamızı, Oryantalizm tartışmalarında nispeten daha az irdelenmiş bir gelenek olan Alman entelektüel dünyasına referansla ortaya koymaya çalışacağız. Acaba Alman oryantalist geleneğe katkı sunan ilim adamları, "Orient" (şark) hakkındaki iddiaları göz önüne alındığında, hangi noktalarda ihtilaf etmektedirler? Bu ihtilaf noktalarının kökeni aydınlanmacı/modernist perspektife ne ölçüde yakın oldukları ile alakalı mıdır? Benzer şekilde bu durum İslamofobik bakış açısına sahip olup olmamalarını izah edebilecek bir faktör olabilir mi? Çalışma bu soruları irdelemeyi hedeflemektedir.

Orientalism and the Perception of Islam(aphobia)

It is a well-known fact that the concept of orientalism is identified with the name of Edward Said for a large number of people. For this reason, his book *Orientalism* is considered a milestone in the history of orientalism. The book has attracted a great deal of attention both in the Western world and in the Islamic world. Perhaps the most recent important and critical part of this large body of literature on Said's theses is Wael B. Hallaq's *Rethinking Orientalism*. In this work, Hallaq draws attention to the ideological and enlightenment liberal character of Said's critique of orientalism. Although he finds many of Said's points valuable, he criticizes him for being a Eurocentric reflection of the Enlightenment thought. He believes that this aspect has been largely neglected in the criticisms of Said before him. It is possible to summarize the criticisms of Said in four main points: First of all, his over-generalizing attitude, his disregard

for details and differences in his analysis of the East, his political ideological approach, and above all, his failure to offer any alternative to the shortcomings detected. In addition to these, Hallaq argues that the main shortcoming is the lack of questioning of the mentality and the conditions that gave rise to orientalism. Therefore, Said's criticism is made from within the modern Western paradigm, and although it is critical in the end, it is still an approach that feeds this paradigm. It is this paradigm itself that needs to be identified and criticized. Hallaq sees the phenomenon of orientalism as a subset of the Western worldview (*Weltanschauung*) that developed after the Enlightenment. He believes that the critique of orientalism without addressing the modern enlightenment thought is carried out on the wrong ground. Hallaq is not alone in his criticism of Western modernism in the context of orientalism. In this context, many experts on Islam, such as Thomas Bauer and Frank Griffel, have pointed out that the findings and perceptions about Islam and Muslim communities are wrong. In this contribution, we first of all try to evaluate the question of what orientalism is, where it begins and where it ends from Hallaq's perspective. In doing so, we will scrutinize the Western Modernism in which orientalism developed and grew and the perception of Islam(aphobia) that it nurtured.

One of the claims of this contribution is that it is not possible to understand orientalism as a worldview (or even as an academic discipline as Said portrays it) with reference to itself alone. A full understanding of orientalism depends both on an understanding of the philosophical underpinnings that make orientalism possible and on an understanding of the political positions that orientalism makes possible. At this point, the way in which the presuppositions of the Enlightenment contributed to the emergence of the orientalist perspective and the way in which the orientalist perspective contributed to the emergence of the Islamophobic mindset should be considered as phases of the same story. It can be suggested that the Enlightenment and Islamophobia and orientalism are in a relationship of predecessor and successor. In other words, orientalism is the child of the Enlightenment and the father of Islamophobia.

We will try to demonstrate this claim with reference to the German intellectual world, a tradition that has been relatively less scrutinized in orientalism debates. What points of disagreement do the scholars contributing to the German orientalist tradition have when it comes to their claims about the Orient? Is the origin of these points of disagreement related to how close they are to the enlightenment/modernist perspective? Similarly, could this be a factor that could explain whether they hold an Islamophobic perspective or not? This study aims to examine these questions.

- **A Trace of the Orient- *Salman Sayyid***

Disciplinary rigour is often presented as a bulwark against deconstruction and decoloniality. All social sciences are haunted by a relationality that is inscribed on the surface of the 'Orient'. So that the identification of problems and issues by social sciences revolves around accepted, often unstated, assumptions of the normal, the natural, the ordinary, the ways things are when they are the way that they are supposed to be. The Orient is not an empirical category rather it is spectral form that haunts the production of knowledge in world formed by the exercise of European colonial endeavor. Orientalism is inscribed in discursivity generated by the Western enterprise. The trace of Orient is what makes Orientalism not another branch of Western knowledge but its very possibility the production of knowledge as Western. The category of trace allows us to think through the very idea of the Orient, is to rescue the Orient as the way of designating the undecidable kernel in the heart of Western episteme. Thus the trace of the Orient is located not only in the field of knowledge of specifically the non-western. The Orient haunts the Western episteme. One could make the argument that throughout the nineteenth century the development of the social sciences was also an attempt to constitute and police a distinct Western identity, to ensure that it is the normal, or the settled, in contrast to which any problem arose, based on a Western reading of its own destiny. Describing the Orient as trace, the critique of Orientalism as symbolized by Said's work, is considerably expanded, so that Orientalism is not just production of knowledge and construction of the Orient, but rather condition of possibility of the Western epistemological hegemony.

Doğu'nun İzi

Disipliner titizlik genellikle yapısöküm ve sömürsüzliğe karşı bir siper olarak sunulur. 'Doğu'nun yüzeyine kazınmış bir ilişkisellik tüm sosyal bilimlere musallat olmuştur. Öyle ki, sosyal bilimlerin sorun ve konuları tanımlayışı, normalin, doğanın, sıradan olanın, şeylerin olması gerektiği gibi olduğu zamanki hallerinin kabul edilmiş, çoğu zaman ifade edilmemiş varsayımları etrafında döner. Doğu, ampirik bir kategori olmaktan ziyade, Avrupa'nın sömürgeci çabalarının şekillendirdiği dünyada bilgi üretimine musallat olan hayaletimsi bir biçimdir. Oryantalizm, Batı teşebbüsüyle üretilen söylemselliğin içine kazınmıştır. Doğu'nun izi, oryantalizmi Batılı bilginin başka bir dalı değil, Batılı anlamda bilgi üretiminin ta kendisi yapan şeydir. İz kavramı, "Doğu" düşüncesini enine boyuna düşünmemizi sağlar; Doğu'yu, Batı epistememesinin kalbindeki karar verilemez çekirdeği tanımlamanın bir yolu olarak kurtarmamıza yardım eder. Böylece Doğu'nun izi, bilhassa Batı-dışı olana dair bilgi alanında konumlanmaz

sadece. Doğu, Batı epistemmesine musallat olmuştur. On dokuzuncu yüzyıl boyunca sosyal bilimlerin gelişiminin aynı zamanda farklı bir Batılı kimliği oluşturma ve denetleme, kendi kaderinin Batılı bir okumasına dayanan herhangi bir sorunun ortaya çıkmasına karşıt olarak normal ya da yerleşmiş olanın bu olmasını sağlama girişimi olduğu iddia edilebilir. Doğu'nun bir iz olarak tanımlanmasıyla, Said'in çalışmalarında sembolize edildiği şekliyle oryantalizm eleştirisi önemli ölçüde genişletilmiş olur; böylece oryantalizm sadece bilgi üretimi ve Doğu'nun inşası değil, daha ziyade Batı epistemolojik hegemonyasının imkân koşulunu ifade eder hale gelmiş olur.

2. OTURUM *Oryantalizmin Farklı Yüzleri/Different Faces of Orientalism*

- **Rethinking History Beyond Eurocentrism- *Mona Makinejad***

Forty decades after the Islamic revolution in Iran, a continuous battle is ongoing over the notion of Iran not merely as a geographical boundary but as a political community. The Eurocentric and Orientalist interpretations of the past and history extend beyond academia and scholars, exerting a central influence on the nation-state-building process that began in the 19th century and shaped new political orders in Iran.

By establishing a relational understanding of the synergy between the events of the 1920s in the Turkish Republic and those in Iran, this paper focuses on the formation of a Nation-state during the first Pahlavi period (the reign of Reza Pahlavi), not as the origin of national identity creation, but as a metaphor for the complete realization of the Kemalist project in Iran, which positioned Muslims as the "Other."

Through the Genealogy of Modern nation-states in Iran, this paper reveals how nationalism narratives, such as the idea of Iran_Shahr (ancient nationalism), are one of the key pillars of a Eurocentric and orientalist ordering of the world and lead to the creation of racial ethnonationalism in Iran that, Consequently, marginalizes Muslims and deprives them of agency and autonomy within political communities.

It is important to note that this study does not seek to explore the quest for authenticity or the true origins of Iran's history or reconstructing Iran's history representations. Instead, drawing inspiration from Sayyid's concept of Kemalism, it attempts to decolonize Muslim history from Eurocentric imagination (strong Orientalism) and rethinks the creation of the nation-state by decentering Western-centric historical narratives and centering Muslim subjectivity in shaping historical narratives and history-making.

Keywords: Eurocentrism, Modern Nation-state , Kemalism , Ancient Nationalism

Avrupamerkezciliğin Ötesinde Tarihi Yeniden Düşünmek

İran İslam Devrimi'nden kırk yıl sonra bile, İran'ın sadece coğrafi bir sınır olarak değil, siyasi bir topluluk olarak tanımlanması üzerine süregelen bir mücadele hala devam etmektedir. Geçmişin ve tarihin Avrupa-merkezci ve Oryantalist yorumları, akademi ve akademisyenlerin ötesine geçerek 19. yüzyılda başlayan ve İran'daki yeni siyasi düzenleri şekillendiren ulus-devlet inşa süreci üzerinde merkezi bir etki yaratmaktadır.

Bu tebliğ, 1920'lerde Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşananlar ile İran'da yaşananlar arasındaki sinerjiye dair ilişkisel bir anlayış oluşturarak, ilk Pehlevi dönemindeki (Rıza Pehlevi dönemi) bir Ulus-devlet teşekkülü çabasına, ulusal kimlik yaratımının kaynağı olarak değil, Müslümanları "Öteki" olarak konumlandıran Kemalist projenin İran'da tam anlamıyla hayata geçirilmesinin bir metaforu olarak odaklanmaktadır.

Bu çalışma, İran'daki Modern Ulus-Devletlerin Soykütüğü üzerinden, İran-Şehr (kadim milliyetçilik) fikri gibi milliyetçilik anlatılarının, dünyanın Avrupa-merkezci ve oryantalist bir şekilde düzenlenmesinin temel dayanaklarından biri olduğunu ve İran'da ırksal etnik milliyetçiliğin yaratılmasına yol açtığını ve bunun sonucunda Müslümanları ötekileştirdiğini ve onları siyasi topluluklar içinde özerklikten mahrum bıraktığını ifşa etmektedir.

Bu çalışmanın otantiklik arayışını ya da İran tarihinin gerçek kökenlerini araştırmayı veya İran tarihinin temsillerini yeniden inşa etmeyi amaçlamadığını belirtmek önemlidir. Bunun yerine, Sayyid'in Kemalizm kavramından ilham alarak, Müslüman tarihini Avrupa-merkezci tahayyülden (güçlü Oryantalizm) arındırmaya çalışmakta ve Batı-merkezci tarih anlatılarını merkezden uzaklaştırarak ve tarihsel anlatıların şekillendirilmesinde ve tarih yapımında Müslüman öznelliğini merkeze alarak ulus-devletin oluşumunu yeniden düşünmektedir.

Anahtar kavramlar: Avrupa merkezcilik, modern ulus devlet, Kemalizm kadim ulusalcılık.

- **The French Orientalist Discourse During French Colonialization of Algeria Between the Diversity and the Complexity- *Amina Boukail***

French Orientalism occupied an important place in Edward Said's book Orientalism, who deconstructed the orientalist discourse and undoubtedly, he offered a new rethinking orientalism through a different orientalist writings.

From this perspective, We seek to highlight the different discourses of French orientalist during the French colonial in Algeria (1830-1962) but with focusing on French orientalism not that it is one voice but as various voices, a various discourses and various approaches to Algerian culture in the context of French colonial.

We will analyse how t the French orientalism discourse was produced in parallel of French colonial context from view that Algeria referred to the Islamic world. With the rise of the Ottoman Empire.

But at the same time we will examine the efforts of the French Orientalist School in Algeria to preserve different manuscripts of Arabic language and literature and printing them, and then about their translation into French.

This study tries to show the complexity of the French orientalism in Algeria and the diversity of theirs discourses and the methods vis a vis the Algerian culture.

Keywords: French orientalism- Algeria-Colonialism- Discourse- anticolonial discourse

Çoğulculuk ve Karmaşıklık Arasında Cezayir'in Fransız Sömürgesi Döneminde Fransız Oryantalist Söylem

Fransız oryantlizmi, oryantalist söylemi yapıbozuma uğratan ve oryantlizmi yeniden düşünmeyi sağlayan Edward Said'in *Orientalism* kitabında önemli bir yer tutmuştur.

Tebliğde, bu perspektiften, Cezayir'deki Fransız sömürgesi (1830-1962) sırasında Fransız oryantalistlerinin farklı söylemlerini vurgulanmaya çalışılmıştır. Ancak Fransız oryantlizmine tek bir ses olarak değil, çeşitli sesler, çeşitli söylemler ve Fransız sömürgesi bağlamında Cezayir kültürüne çeşitli yaklaşımlar olarak odaklanılmıştır. Fransız oryantlizminin Fransız sömürge bağlamına paralel olarak nasıl üretildiği analiz edilecektir. Aynı zamanda Cezayir'deki Fransız Oryantalist Okulu'nun Arapça farklı el yazmalarını koruma, neşretme ve Fransızcaya çevirme çabalarını inceleyeceğiz.

Bu çalışma Cezayir'deki Fransız oryantlizminin karmaşıklığını, söylemlerinin ve yöntemlerinin Cezayir kültürü karşısındaki çeşitliliğini göstermeye çalışmaktadır.

- **The Colonial Discourse in Postcolonial Postcards: Postcards of Moroccan Women**
- *Mohamed Zakaria Laghman*

The art of photography that is employed in the production of postcards is one of the new media forms that has the ability to change perception, change the structure of society and could be as

manipulated as any other form of representation. Since its uses are different, the purposes that photography is made to serve also are different. In this context, postcards are seen as significant social and political agents with the ability to influence community perceptions. Their influence can seriously impact on minorities and other groups, particularly Moroccan women, by subjecting them to exclusionary pressures and by indicating that they embrace “alien” characteristics which do not correspond with the values of mainstream Western cultures. This paper addresses the politics behind postcard’s colonial representations of Moroccan women through a deep analysis of several colonial and post-colonial postcards. The paper unveils the projection of the construction of Moroccan women through these postcards. It also attempts to discuss how the function of colonial postcards is kept and still used to serve the colonial tropes in the post-colonial era. These colonial tropes such as polygamy, oppression, child marriage do never change and are still reinforced, reproduced and revived again so as to throw women into an internal stifling patriarchal system that seeks to enforce the oppression of the female within the society.

Keywords: Colonial- Discourse- Orientalism- Women- Postcolonialism

Post-kolonyal Kartpostallarda Kolonyal Söylem: Faslı Kadın Kartpostalları

Kartpostal üretiminde kullanılan fotoğraf sanatı, algıyı değiştirebilen, toplumun yapısını değiştirebilen ve diğer temsil biçimleri kadar manipüle edilebilen yeni medya biçimlerinden biridir. Kullanım alanları farklı olduğu için fotoğrafın hizmet ettiği amaçlar da farklıdır. Bu bağlamda, kartpostallar toplum algılarını etkileme kabiliyetine sahip önemli sosyal ve siyasi araçlar olarak görülmektedir. Bu aktörlerin etkisi, azınlıkları ve diğer grupları, özellikle de Faslı kadınları dışlayıcı baskılara maruz bırakarak ve ana akım Batı kültürlerinin değerleriyle uyuşmayan "yabancı" özellikleri benimsediklerini göstererek ciddi şekilde etkileyebilir. Bu

Bu makale, kolonyal ve post-kolonyal döneme ait çeşitli kartpostalların derinlemesine analizi yoluyla, kartpostalların Faslı kadınların sömürgeci temsillerinin ardındaki siyaseti ele almaktadır. Çalışma, bu kartpostallar aracılığıyla Faslı kadınların inşasının izdüşümünü ortaya koymaktadır. Ayrıca kolonyal kartpostalların işlevinin nasıl korunduğunu ve post-kolonyal dönemde kolonyal mecazlara hizmet etmek için hala nasıl kullanıldığını tartışmaya çalışmaktadır. Çok eşlilik, baskı, çocuk yaşta evlilik gibi bu sömürgeci mecazlar hiçbir zaman değişmemekte ve kadınları toplum içinde kadının ezilmesini sağlamaya çalışan boğucu bir ataerkil sistemin içine hapsedmek için pekiştirilmekte, yeniden üretilmekte ve yeniden canlandırılmaktadır.

3. OTURUM *Uzak Doğu'nun Oryantalizmle İmtihanı/Far East's Ordeal with Orientalism*

- **Orientalism in the Orient: Transformation of India's Approach to Settler Colonialism in Palestine- *Abdul Shafwan Thayath Hamza***

During the colonial era, European orientalist scholars and colonial governments constructed a biased understanding of the 'Orient' to legitimise their occupation, disregarding the rich civilisations of the East. In Orientalist literature, India, like the Arab world and other Eastern cultures, was portrayed as an uncivilised nation of pagans, neglecting its extensive civilisational history, culture, and knowledge. However, India's experience with the Arab world differed due to its long-standing cultural relations spanning thousands of years. Both Orientalist scholarship and the emergence of religious nationalism influenced the subsequent understanding of Middle East by India. The concurrent rise of religious nationalism and geopolitical interests significantly shaped India's approach to Palestine in recent decades, leading to subsequent transformations. This paper aims to thoroughly examine the intricate dynamics surrounding India's foreign policy towards Israel, as well as the growing influence of global solidarity movements advocating for the rights of the Palestinian people. By exploring the ideological affinities between Zionism and Hindutva and India's own experiences of anti-colonial struggle, this study seeks to shed light on the complex interplay between Orientalist influences, religious nationalism, providing valuable insights into the broader dynamics of postcolonial states and their engagements with issues of self-determination, sovereignty, and decolonisation. Critically examining the Orientalist paradigm regarding India's approach towards settler colonialism in Palestine, the paper focuses on the transformative changes that have unfolded over time, considering various factors such as the dominant Hindutva ideology's perspectives on Islam and the Muslim world. By employing postcolonial theory and conducting rigorous historical analysis, this study investigates India's historical experiences of Orientalism and colonialism with its evolving stance on the Palestinian struggle for self-determination. It analyses the ideologies, discourses and policies that India employs in its engagement with Palestine while considering the intricate influence of Orientalist knowledge and power dynamics within the specific Indian context.

Keywords: Orientalism, settler colonialism, postcolonial theory, Hindutva, India-Palestine.

Doğu'da Oryantalizm: Hindistan'ın Filistin'deki Yerleşimci Sömürgeciliğe Yaklaşımının Dönüşümü

Sömürgecilik döneminde Avrupalı oryantalist akademisyenler ve sömürgeci hükümetler işgallerini meşrulaştırmak için Doğu'nun zengin medeniyetlerini göz ardı ederek taraflı bir 'Doğu' anlayışı inşa ettiler. Oryantalist literatürde Hindistan, Arap dünyası ve diğer Doğu kültürleri gibi, geniş uygarlık tarihi, kültürü ve bilgisi göz ardı edilerek, paganlardan oluşan medeniyetsiz bir ulus olarak tasvir edilmiştir. Ancak Hindistan'ın Arap dünyasıyla olan deneyimi, binlerce yıla yayılan köklü kültürel ilişkileri nedeniyle farklıydı. Hem Oryantalist çalışmalar hem de dini milliyetçiliğin ortaya çıkışı Hindistan'ın Orta Doğu'yu daha sonraki anlayışını etkilemiştir. Dini milliyetçiliğin ve jeopolitik çıkarların eş zamanlı yükselişi, Hindistan'ın Filistin'e yaklaşımını son on yıllarda önemli ölçüde şekillendirmiş ve ardından gelen dönüşümlere yol açmıştır. Bu çalışma, Hindistan'ın İsrail'e yönelik dış politikasını çevreleyen karmaşık dinamiklerin yanı sıra Filistin halkının haklarını savunan küresel dayanışma hareketlerinin artan etkisini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Siyonizm ve Hindutva arasındaki ideolojik yakınlıkları ve Hindistan'ın kendi sömürgecilik karşıtı mücadele deneyimlerini araştıran bu çalışma, Oryantalist etkiler ile dini milliyetçilik arasındaki karmaşık etkileşime ışık tutmayı ve sömürgecilik sonrası devletlerin daha geniş dinamikleri ile kendi kaderini tayin etme, egemenlik ve sömürgecilikten kurtulma konularına ilişkin değerli içgörüler sağlamayı amaçlamaktadır. Hindistan'ın Filistin'deki yerleşimci sömürgeciliğe yaklaşımına ilişkin Oryantalist paradigmayı eleştirel bir bakış açısıyla inceleyen bu çalışma, hakim Hindutva ideolojisinin İslam ve Müslüman dünyaya bakış açısı gibi çeşitli faktörleri göz önünde bulundurarak zaman içinde ortaya çıkan dönüştürücü değişimlere odaklanmaktadır. Postkolonyal teoriyi kullanan ve titiz bir tarihsel analiz yaparken Hindistan'ın tarihsel Oryantalizm ve kolonyalizm deneyimlerini, Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin etme mücadelesine yönelik değişen duruşuyla birlikte incelemektedir. Hindistan'ın Filistin'le ilişkisinde kullandığı ideolojileri, söylemleri ve politikaları analiz ederken Oryantalist bilginin ve güç dinamiklerinin Hindistan'a özgü bağlamdaki karmaşık etkisini de göz önünde bulundurmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Oryantalizm, yerleşimci sömürgecilik, postkolonyal teori, Hindutva, Hindistan-Filistin.

- **The Brahmanical Sedimented: Orientalism and the Construction of the Indian Subject- *Shaheen Kattiparambil***

This paper will investigate the role of Orientalism in constituting the notion of Hinduism and India as colonially mediated constructs. The secular discourse that is critical of Hindu

nationalist violence in India is dominated by the employment of right-wing majoritarianism or fascism to describe and name the phenomenon. This exercise of naming presents Hindutva/Hindu nationalism as an aberration in modern India's secular democratic trajectory. This view is predicated on the categories of India and Hinduism as being immanent in history and is often uninterrogated. This becomes crucial for both the negation and mobilization of political subjectivities of Muslims respectively.

Using Sayyid's conceptualization of strong orientalism (Sayyid 1997), i.e., the idea that Orientalism constitutes the subject and not merely distorts it, the argument will focus on the entanglement of British colonialism, religion, caste identities and nationalism to understand the construction of the Indian subject. It will argue for the conceptualization of the Brahminical (Aloysius 1999) as an unmarked political category to trace the genealogy of this Indian subject. The paper will look at how colonialism facilitated the transformation of a particular Brahmin identity to a general Hindu subject and how the contours of the Eurocentric category religion became instrumental in shaping the idea of Hinduism. Deploying a logic of equivalence all these subject positions became later coalesced into a universal Indian subject. In doing so, it will analyse

the conditions of possibility that led to the sedimentation of the Indian subject and how Orientalism feeds the national liberation rhetoric, and its relevance for the future of Muslims in India.

Keywords: Brahminical, India, Hindu, Colonialism, Orientalism

Brahmanik Tortulaşma: Oryantalizm ve Hintli Öznenin İnşası

Bu makale, Hinduizm ve Hindistan kavramlarının sömürge dolayımı yapılar olarak oluşturulmasında Oryantalizmin rolünü araştıracaktır. Hindistan'daki Hindu milliyetçiliğinin ürettiği şiddeti eleştiren seküler söylemde, bu olguyu tanımlamak ve adlandırmak için sağcı çoğunlukçuluk ya da faşizm kavramları kullanılmaktadır. Bu adlandırma çalışması Hindutva/Hindu milliyetçiliğini modern Hindistan'ın seküler demokratik yörüngesindeki bir sapma olarak sunmaktadır. Bu görüş, Hindistan ve Hinduizm kategorilerinin tarihe içkin olduğu ve genellikle sorgulanmadığı varsayımına dayanmaktadır. Bu durum, Müslümanların siyasi öznelliklerinin hem olumsuzlanması hem de seferber edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Sayyid'in güçlü oryantalizm kavramsallaştırmasını (Sayyid 1997), yani oryantalizmin meseleyi sadece çarpıtmakla kalmayıp onu oluşturduğu fikrinden yola çıkan bu okuma, Hintli öznenin inşasını anlamak için İngiliz sömürgeciliği, din, kast kimlikleri ve milliyetçiliğin iç içe geçmesine odaklanacaktır. Bu Hintli öznenin soyağacının izini sürmek için Brahminik'in (Aloysius 1999) imlenmemiş bir siyasi kategori olarak kavramsallaştırılmasını savunacaktır. Makale, sömürgeciliğin belirli bir Brahmin kimliğinin genel bir Hindu özneye dönüşümünü nasıl kolaylaştırdığına ve Avrupa-merkezci din kategorisinin hatlarının Hinduizm fikrini şekillendirmede nasıl etkili olduğuna bakacaktır. Tüm bu konumlandırmalar, bir eşdeğerlik mantığı kullanılarak daha sonra evrensel bir Hint öznesi olarak yeniden bir araya getirilmiştir. Bunu yaparken, Hintli öznenin tortulaşmasına yol açan imkân koşullarını ve oryantalizmin ulusal kurtuluş retorliğini nasıl beslediğini ve bunun Hindistan'daki Müslümanların geleceğiyle ilgisini analiz edecektir.

- **Westernization vs. Arabization: A Critique of Approaches to the Study of Islam in Southeast Asia- Ermin Sinanovic**

This paper takes a clue from Foucault's concept of knowledge-power or, more precisely, that knowledge and power are inextricably intertwined. I base my argument on the theoretical framework of the sociology of knowledge discussed by Syed Hussein Alatas in *The Myth of the Lazy Native*. Edward Said's *Orientalism* is the key to this interpretative work as it combines the approaches of both Foucault and Alatas. It follows from these premises that knowledge production is not politically neutral and that every such production necessarily promotes specific power structures over others. I aim to look into some approaches to studying Islam in Southeast Asia and how these approaches instrumentalize Muslims under the aegis of Western-styled and Western-inspired capitalist and democratic development. These sociologies of knowledge aim to employ Muslims in the capitalist-democratic enterprise under the hegemony of Western powers. Finally, my argument is situated within critical International Relations theories, especially those dealing with hegemonic discourses.

More specifically, the paper looks at the contestations over the meanings of Southeast Asian Islam, especially in Indonesia, and the processes in which these contestations occur. I have dubbed these processes as indigenization, Westernization, and Arabization. I show how through the influence of Western academic hegemonic approaches and the work of the NGOs, Islamic revival is dubbed as Arabization and presented as a negative phenomenon that has to be countered by Westernization and indigenization. The paper exemplifies the use of Edward

Said's methods as developed in *Orientalism* and *Covering Islam* to highlight the strategies aimed at reducing the role of Islam in society under the aegis of Western hegemonic discourses.

Keywords: Sociology of knowledge, Orientalism, Arabization, Westernization, Southeast Asia, Islam, Indonesia

Batılılaşma vs. Araplaşma Güneydoğu Asya'da İslam Çalışmalarına Yaklaşımların Eleştirisi

Bu tebliğ, Foucault'nun bilgi-iktidar kavramından ya da daha doğrusu bilgi ve iktidarın ayrılmaz bir şekilde iç içe geçtiği fikrinden yola çıkmaktadır. Argümanımı Syed Hussein Alatas'ın *The Myth of the Lazy Native*'de ele aldığı bilgi sosyolojisinin teorik çerçevesine dayandırmaktayım. Edward Said'in *Orientalism*'i, hem Foucault'nun hem de Alatas'ın yaklaşımlarını birleştirdiği için bu yorumlayıcı çalışmanın anahtarını teşkil etmektedir. Tebliğ, bilgi üretiminin siyasî açıdan tarafsız olmadığı ve bu tür her üretimin zorunlu şekilde belirli güç yapılarını diğerlerine nispetle teşvik ettiği sonucu çıkmaktadır. Tebliğde, Güneydoğu Asya'da İslam'ı incelemeye yönelik bazı yaklaşımları ve bu yaklaşımların Batı tarzı ve Batı'dan ilham alan kapitalist ve demokratik kalkınmanın himayesi altında Müslümanları nasıl araçsallaştırdığını incelemeyi amaçlıyorum. Bu bilgi sosyolojileri, Müslümanları Batılı güçlerin hegemonyası altındaki kapitalist-demokratik girişimde kullanmayı amaçlamaktadır. Son olarak, temel iddiam eleştirel uluslararası ilişkiler teorileri, özellikle de hegemonik söylemlerle ilgili olanlar arasında yer almaktadır.

Daha spesifik olarak, bu tebliğ Güneydoğu Asya İslam'ının, özellikle Endonezya'daki anlamları üzerindeki tartışmaları ve söz konusu tartışmaların gerçekleştiği süreçleri incelemektedir. Bu süreçleri, yerlileştirme, Batılılaştırma ve Araplaştırma olarak isimlendirdim. Batılı akademik hegemonik yaklaşımların ve STK'ların çalışmalarının etkisiyle İslamî canlanmanın nasıl "Araplaşma" şeklinde adlandırıldığını ve Batılılaşma ve yerlileşme ile karşı konulması gereken olumsuz bir olgu olarak sunulduğunu gösteriyorum. Tebliğ, Edward Said'in *Orientalism* ve *Covering Islam*'da geliştirdiği yöntemlerin, Batılı hegemonik söylemlerin himayesi altında İslam'ın toplumdaki rolünü azaltmayı amaçlayan stratejileri ortaya çıkarmak için nasıl kullanılabileceğine dair bir örnek teşkil etmektedir.

4. OTURUM *Ulus, Devlet ve Oryantalizmin Yeniden Üretimi/Nation, State and the Remaking of Orientalism*

- **Between the European Future and the Ottoman Past: Self-Orientalism and the Construction of Albanian National Identity/ Avrupai Gelecek ile Osmanlı Geçmiş Arasında: Self-Oryantalizm ve Arnavut Ulusal Kimliğinin İnşası- *Enis Sustarova***

Historically, modernity has been dominated by the West and Western conceptions of the world, therefore every nation on the borderline between the imagined “West” and “East” creates its own Orient. This paper will examine the role of Orientalism in the construction of the modern Albanian identity, from the late 19th century to present day. It argues that Albanian self-Orientalism can be taken as an exemplary case in application of the critique of Orientalism inaugurated by Edward W. Said. The Orientalist discourse has proven to be fluid and adaptable to different circumstances; it has allowed the objects of European Orientalism (and Balkanism), like the Albanians, could in turn employ the similar discourses to strategically situate themselves in the modern world, construct a national narrative that encompasses past, present and the future horizon (“catching up with the Western civilization”, “building socialism”, “return to Europe” etc). Thus, despite the changes of political regimes during the 20th century, self-Orientalism has remained a constant discourse of the political and intellectual elites, which that has accompanied the modernization processes in Albania, and it had been deployed against “external” and “internal” Others (e.g. Turks, Slavs, Arabs, Chinese, Albanian Muslim landlords and Muslim believers in general, peasants, the Ottoman legacy, traditional society, backwardness etc.). The theoretical session of the paper will be followed by an examination of Albanian self-Orientalism in four periods in modern history: National Awakening, the interwar period, Communism and post-Communist transition. In the conclusions session of the paper, the interplay between Albanian nationalism and Orientalism will be emphasized.

Keywords: Self-orientalism, Albania, Europe, modernity, nationalism

- **Islamic Orientalism and the Development of Nationalistic Historiography in Iran (from Qajar Era till the End of Pahlavi I)- *Ali Muhammad Tarafdari***

In this paper, first I will discuss about the term "Islamic Orientalism" to show that the Islamic lands were the main target for the Orientalism in general. The I will go on to the formation of nationalistic historiography in modern Iran which has had a vast influence on academic historiography of this country. Besides, the school of nationalistic historiography has had a significant role on shaping the viewpoints and judgments of Iranian historiographers toward the past of their country, and caused/improved the development some trends such as literary nationalism, Persian pure writings, and archaism since its beginning. Several factors were

responsible for the emergence of this school that Orientalism and Iranology were most important ones among them. In fact, the import of western Orientalists' works into Iranian academic fields and Iranian intellectuals' minds, particularly on ancient Iran, made them to find some exaggerated pride about Iran's civilization, deep nostalgia feelings about the past of the country, and also directed them to find some hostility toward their old nation neighbors, and consider them as tribes who were responsible for the weakness of their country during later times. At the present paper, by relying on the first and significant sources of Orientalists and Iranologists about Iran, the development of the rise of nationalistic historiography from Iranian historiographers' side from Qajar era till the end of Pahlavi I was investigated as the main question of the research based on analyzing-describing method. The findings of this study show that Orientalism and Iranology Has had a main and essential role and contribution on the formation of nationalistic historiography school in Iran during the mentioned periods.

Keywords: Orientalism, Iranology, Nationalistic Historiography, Ancient Iran, Archaism.

İslami Oryantalizm ve İran'da Milliyetçi Tarihyazımının Gelişimi (Kaçar Döneminden I. Pehlevi Döneminin Sonuna Kadar)

Bu tebliğde ilk olarak "İslami Oryantalizm" terimini tartışarak İslam topraklarının genel olarak Oryantalizmin ana hedefi olduğunu göstereceğim. Daha sonra modern İran'da, bu ülkenin akademik tarih yazımı üzerinde büyük bir etkisi olan milliyetçi tarih yazımının oluşumuna değineceğim. Bununla birlikte, milliyetçi tarih yazımı ekolü İranlı tarihçilerin ülkelerinin geçmişine yönelik bakış açılarını ve yargılarını şekillendirmede önemli bir rol oynamış ve başlangıcından bu yana edebi milliyetçilik, Farsça saf yazılar ve arkaizm gibi bazı akımların gelişmesine neden olmuştur/geliştirmiştir. Bu ekolün ortaya çıkmasında birçok faktör etkili olmuştur bunların arasında en önemlileri Oryantalizm ve İnanolojidir. Aslında, Batılı Oryantalistlerin çalışmalarının İran'ın akademik alanlarına ve İranlı entelektüellerin zihinlerine, özellikle de eski İran'a aktarılması, İran'ın medeniyeti hakkında abartılı bir gurur, ülkenin geçmişi hakkında derin nostalji duyguları bulmalarına neden olmuş ve aynı zamanda onları eski ulus komşularına karşı bir miktar düşmanlık bulmaya ve onları daha sonraki zamanlarda ülkelerinin zayıflığından sorumlu olan kabileler olarak görmeye yönlendirmiştir. Bu çalışmada, Oryantalistlerin ve İnanologların İran hakkındaki ilk ve önemli kaynaklarına dayanarak, Kaçar döneminden Pehlevi döneminin sonuna kadar İranlı tarihçiler açısından milliyetçi tarih yazımının yükselişinin gelişimi, analiz-betimleme yöntemine dayalı araştırmanın ana sorusu olarak incelenmiştir. Bu çalışmanın bulguları, söz konusu dönemlerde Oryantalizm ve

İranolojinin İran'da milliyetçi tarih yazımı ekolünün oluşumunda temel ve önemli bir rolü ve katkısı olduğunu göstermektedir.

- **Türk Düşüncesinin Oryantalizmle Teması: İbrahim Şinâsi'ye Dair Bir Analiz-
*Ebuzer Karaaslan***

Tanzimat devri, modern Türk düşüncesinin teşekkül dönemi olması bakımından fikir tarihimizde müstesna bir yere sahiptir. Bahse konu devrin yetiştirdiği çok yönlü aydın şahsiyetlerden biri olan İbrahim Şinâsi Efendi ise sahip olduğu fikirler ile ortaya koyduğu eserlerle modern Türk düşüncesinin teşekkülüne önemli katkılarda bulunmuş kurucu isimlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Şinâsi'yi döneminin fikir insanlarından ayıran temel niteliklerden biri de kendisinin Batı'da oryantalist çevrelerle doğrudan, uzun dönemli ve yoğun ilişkiler geliştiren ilk Osmanlı mütefekkeri olmasıdır. Söz konusu durum, Şinâsi hakkında kaleme alınan biyografilerde açık olmakla birlikte akademik literatürde kendisinin oryantalizm ile ilişkisinin mahiyeti, arka planı ve etkilerinin bugüne değin ihmal edilen bir konu olduğu görülmektedir. Bu çalışma söz konusu temanın, Şinâsi'nin fikirlerine yönelik etkilerini araştırmayı amaçlamakta ve onun entelektüel biyografisinin oryantalizm ile kesiştiği noktalar üzerine yeniden düşünmeyi teklif etmektedir. Çalışma kapsamında İbrahim Şinâsi'ye dair yazılı literatürden elde edilen veriler doküman incelemesi yöntemiyle taranıp işlenecek, ardından içerik analizi yöntemi yardımıyla oluşturulan ana temalar ile kategoriler altında örgütlenerek çalışmanın genel kurgusu inşa edilecektir. Bu bağlamda çalışmada Şinâsi'ye dair kaleme alınan yerli ve yabancı çalışmaların yanı sıra kendisinin nazım ve nesir türündeki eserlerinden de istifade edilecektir. Şinâsi'nin modern Türk düşüncesindeki öncü ve kurucu rolü dikkate alındığında kendisinin oryantalizmle ilişkisinin, modern fikriyatımızda oryantalizm etkisinin daha fazla araştırılması ve tartışılmasına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kavramlar: İbrahim Şinâsi, Oryantalizm, Modern Türk Düşüncesi, Tanzimat.

The Encounter of Turkish Thought with Orientalism: An Analysis of İbrahim Şinâsi

The Tanzimat era has an exceptional place in our intellectual history as it is the formation period of modern Turkish thought. İbrahim Şinâsi Efendi, one of the versatile intellectuals raised in the mentioned period, appears as one of the founding names who made significant contributions to the formation of modern Turkish thought with his ideas and works. One of the main characteristics that distinguish Şinâsi from the intellectuals of his time is that he was the first Ottoman thinker to develop direct, long-term, and intense relations with orientalist circles in

the West. Although this situation is clear in the biographies written about Şinâsî, it is seen that the nature, background, and effects of his relationship with orientalism are a neglected subject in the academic literature. This study aims to explore the effects of this contact on Şinâsî's ideas and proposes to rethink the intersections of his intellectual biography with orientalism. This study will use a document analysis method to analyze the written literature on İbrahim Şinâsî, then the general setup of the study will be described by organizing under the main themes and categories using the content analysis method. In this context, besides local and international literature on Şinâsî, his works in verse and prose will also be used in this study. Considering the pioneering and founding role of Şinâsî in modern Turkish thought, It is expected that his relationship with orientalism will provide further research and discussion of the influence of orientalism in our modern thought.

Keywords: İbrahim Şinâsî, Orientalism, Modern Turkish Thought, Tanzimat.

01.11.2023 WEDNESDAY

Açılış Konuşması/Opening Lecture

Colonial Legacies, Cultural Genocides , Textual Studies- *Siraj Ahmed*

From its late fifteenth-century origins forward, the process of modern state formation has created, with much fanfare, populations who claim to be sovereign and free by virtue of their national belonging. Over and over again, both inside and outside the borders of the state system, this process has also created, which much less fanfare, generally racialized peoples whom it attempts to deny political agency and to treat as effectively non-sovereign. We might consider this dynamic -the creation of sovereign populations whose political and economic security appears to depend on the inverse creation of non-sovereign peoples- a paradigmatically colonial logic, though it has become even more world-encompassing, systemic, and intractable in recent decades than it was during the colonial era. This talk uses the work of the legal scholar Wael Hallaq, the political scientist Mahmood Mamdani, and the anthropologist Saba Mahmood to think about how textual study has itself been implicated in the creation of sovereign and non-sovereign people. Its aim is to help lay the groundwork for a critical method that could respond to this colonial logic. Such a method would no longer simply turn written texts, cultural traditions, and historical periods into the reified objects of scholarly knowledge, into things scholars may claim to know. As we shall see, that transformation is a distinctive feature of colonial modernity.

Kolonyal Miraslar, Kültürel Soykırımlar, Metinsel Araştırmalar

On beşinci yüzyılın sonlarındaki kökenlerinden itibaren, modern devlet oluşum süreci, büyük bir tantanayla, ulusal aidiyetleri sayesinde egemen ve özgür olduklarını iddia eden halklar yaratmıştır. Bu süreç, devlet sisteminin hem sınırları içinde hem de dışında, çok daha az tantanayla, siyasi failiği inkâr etmeye ve etkili bir şekilde egemen olmayan olarak muamele etmeye çalıştığı, genellikle ırksallaştırılmış halkları da yaratmıştır. Bu dinamiği -siyasi ve ekonomik güvenliği egemen olmayan halkların tersten yaratılmasına bağlı görünen egemen halkların yaratılması- paradigmatik olarak sömürgeci bir mantık olarak düşünebiliriz; ancak bu, son yıllarda sömürgecilik döneminde olduğundan daha da dünyayı kapsayan, sistematik ve zorlu hâle gelmiştir. Bu konuşmada hukukçu Wael Hallaq, siyaset bilimci Mahmood Mamdani ve antropolog Saba Mahmood'un çalışmalarından yararlanılarak, metin çalışmalarının egemen ve egemen olmayan halkların yaratılmasına nasıl dahil olduğu üzerine düşünülecektir. Amacı, bu sömürgeci mantığa yanıt verebilecek eleştirel bir yöntem için zemin hazırlamaya yardımcı olmaktır. Böyle bir yöntem artık yazılı metinleri, kültürel gelenekleri ve tarihsel dönemleri basitçe akademik bilginin somutlaştırılmış nesnelere, akademisyenlerin bildiklerini iddia edebilecekleri şeylere dönüştürmeyecektir. Göreceğimiz gibi, bu dönüşüm sömürgeci modernitenin ayırt edici bir özelliğidir.

5. OTURUM *Avrupa'nın Yakın Ötekisinde Oryantalizm: Rus Oryantalizmi /Orientalism in Europe's Near Other: Russian Orientalism*

- **Rus Oryantalizmi ve Kırım El Yazmaları: Bir İmparatorluk Girişim- *Dilyara Agisheva***

1783'te Kırım Yarımadası'nın Rusya İmparatorluğu tarafından ilhak edildiği sırada birçok Kırım anıtı ve sarayı yakılmıştır. İlhaktan sonraki yıl boyunca, Rus idareleri, bilim adamları ve akademisyenler Kırım Hanlığı'ndan kalan el yazmalarını toplamışlardır. Konferans için düzenlediğim makale, şu soruyu cevaplamayı barındıran: Vasili Dmitriyevich Smirnov (ö. 1922) gibi 19. yüzyılın Rus Oryantalist uzmanları, ilhaktan yaklaşık bir yüzyıl sonra Kırım Hanlığı'ndan gelen el yazmalarını neden istiflemişlerdir? Hanlık artık Rus İmparatorluğu'nun siyasi düşmanları olmadığından, Kırım Hanlığı'nın geçmiş incelemesinin siyasi, kültürel veya sosyal olarak faydası ne olmuştur? Kırım el yazmaları koleksiyonunun kolonyal bilgi üretimine bağlı olduğunu savunuyorum. Bu makalenin birincil kaynakları, Smirnov'un özel koleksiyonunda bulunan belgeler, mektuplar ve el yazmalarıdır. Bu belgeler şu anda Rusya Bilimler Akademisi Doğu El Yazmaları Enstitüsü'nde Saint Petersburg'da saklanmaktadır. Bu makale aynı zamanda “Bulletin of the Tavrida Scholarly Archival Commission” ve “Reports of

the Odesa Society for History and Antiquity” gibi Doğu Çalışmaları akademik dergilerini de kullanır. Bu yazıda, el yazmaları aracılığıyla geçmişi anlamının, Rus emperyal devletine Kırım'ın fiziksel, sosyal ve politik manzarası üzerinde nasıl daha fazla bilgi ve kontrol sağladığını gösteriyorum.

Anahtar Kavramlar: Rus Oryantalizmi, Kırım, Rus İmparatorluğu, Kırım El Yazmaları, 19. yüzyıl

Russian Orientalism and Crimean Manuscripts: An Imperial Venture

During the annexation of the Crimean Peninsula by the Russian Empire in 1783, many Crimean monuments and palaces were burned. Although in the process of the violent conquest, the Russian military destroyed the Khan’s library and its contents, Russian officials, scientists, and academics later desperately collected any remaining manuscripts or scraps of paper from the Crimean Khanate in the proceeding decades after the annexation. Based on my dissertation research, my paper for the conference “Rethinking Orientalism” seeks to answer the question: Why did Russian Orientalist scholars of the nineteenth century, like Vasiliı Dmitriyevich Smirnov (d. 1922), hoard manuscripts from the Crimean Khanate almost a century after the annexation? What was the political, cultural, or social benefit of studying, preserving, and teaching the history of the Crimean Khanate when it was no longer an extant political foe to the Russian Empire? I argue that the collection and preservation of the remaining surviving manuscripts from the Crimean Khanate were tied to the production of colonial knowledge and represented an exercise of colonial power. Relying on the documents, letters, and manuscripts held in Smirnov’s private collection—currently stored in the Institute of Oriental Manuscripts of the Russian Academy of Sciences in Saint Petersburg— as well as academic journals of Oriental Studies such as the Bulletin of the Tavrida Scholarly Archival Commission and the Reports of the Odesa Society for History and Antiquity, I show how understanding the past through manuscripts granted the Russian imperial state greater knowledge and control over Crimea’s physical, social, and political landscapes.

Keywords: Russian Orientalism, Crimea, Russian Empire, Crimean Manuscripts, 19th century

- **XV-XX. Yüzyıla Ait Batılı Seyahatname ve Hatıratlardaki Anadolu Türk Kültürü Tasvirleri- *Elnur Azizova***

Ülke ve toplumların gerek siyasî, gerekse sosyo-kültürel tarihinin araştırılmasında, en zengin kaynaklardan sayılan seyahatname ve hatıratlar yazıldıkları dönemde kendi toplumlarında

farklı millet ve devletlerle ilgili imaj yaratma ve kamu oyu oluşturma açısından başlıca araç rolünü oynamışlardır. Özellikle Türk tarihinin yazılı kaynaklarının azlığıyla bilinen Anadolu Beylikleri döneminden itibaren ekonomik, sosyal ve kültürel hayatı söz konusu olduğunda, seyahatname ve hatırat eserlerinin kaynaklık değeri daha da artmaktadır. Tarihi vesikaların yazarın kimliğinden bağımsız olarak değerlendirilemeyeceği gerçeği dikkate alındığında, hatırat ve günlük türü kaynakların değerlendirilmesinde, kendi toplumuyla bahsettiği toplum arasındaki tarihi ilişkilerin, ikili ilişkilerin kaynağın yazıldığı sıradaki durumunun yazarının yaklaşımı ve aktarımı üzerinde etkili olduğu bir gerçektir. Bu sebeple XV.-XX. yüzyıllarda Anadolu'da bulunmuş Avrupalı seyyahların Türk imajıyla ilgili kayıtları değerlendirilirken, seyyahların kendi siyasî ve dinî kişilikleri, görev ve meslekleri, mensubu buldukları kültür ve tanıklık ettiği toplum arasındaki ilişkinin özellikleri vs. gibi hususların göz önünde bulundurulması gerekir. Bu yüzden, ilk önce araştırmada üzerinde durulan seyyahların içinde yetiştikleri, düşünce ve algı tarzlarını oluşturan ve daha modern bir kavramla Yahudi-Hıristiyan geleneği adlandırılabilir arkaplanın onların gözlem ve aktarımları üzerinde önemli rolü bulunduğu yadsınmamalıdır. Diğer yandan, bu seyyahların asker, diplomat, tüccar, misyoner, bilim adamı, meraklı bir gezgin vs. gibi meslek ve ilgi alanlarının da yolculukları sırasında ilgi odaklarına ve aktarım tarzlarına önemli şekilde etki ettiği bir gerçektir. Anadolu'da Türk kültürüyle ilgili seyyahların aktarımlarında, seyahat yaptıkları dönemde kendi ülkeleriyle Anadolu Beylikler'i veya Osmanlı devleti arasındaki ilişkilerin de etkisinin bulunduğu bir gerçektir. Son olarak, yolculukları sırasında seyyahlara kılavuzluk yapan, kendilerini ağırlayan ve bu şekilde daha fazla bilgi alışverişinde bulunma imkanı kazanan şahısların bölgedeki dini azınlıkların temsilcileri olmasının da seyahat notlarındaki bilgilerin çerçevesinin belirlenmesine önemli etki yaptığı dikkate alınmalıdır. Bu araştırmada Beylikler döneminden Osmanlı'nın son asrına kadar Anadolu'da bulunmuş Avrupalı seyyahların hatırat ve seyahatnamelerinden örneklerle asırlar boyu Oryantalizmin Türk imajının oluşumuna etki eden dini, kültürel, politik etkenler araştırılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Oryantalizm, Anadolu, Beylikler, Osmanlı, Türkler

Depictions of Anatolian Turkish Culture in Western Travelogues and Memoirs of the XV-XX. Century

In the study of both the political and socio-cultural history of countries and societies, travel writings and memoirs, which are considered to be the richest sources, played the main role in terms of creating an image of different nations and states in their own societies and creating public opinion in the period they were written. Especially since the period of the Anatolian

Principalities, which is known for the scarcity of written sources of Turkish history, when it comes to economic, social and cultural life, the source value of travelers and memoirs increases even more. Considering the fact that historical documents cannot be evaluated independently of the identity of the author, it is a fact that in the evaluation of memoirs and diary-type sources, the historical relations between his own society and the society he refers to, the state of bilateral relations at the time of writing of the source have an impact on the author's approach and transmission. For this reason, when evaluating the records of European travelers of the 15th-20th centuries, who have been in Anatolia for centuries regarding the Turkish image, issues such as the travelers' own political and religious personalities, their duties and professions, the characteristics of the relationship between the culture they belong to and the society they witness should be taken into consideration. Therefore, it should not be denied that the background in which the travelers first considered in the research were raised, which forms their thought and perception and which can be called the Judeo-Christian tradition in a more modern sense, has an important role in their observation and transmission. On the other hand, it is a fact that the professions and interests of these travelers, such as soldiers, diplomats, merchants, missionaries, scientists, curious travelers, etc., have a significant impact on their interests and transfer styles during their journeys. It is a fact that in the transmissions of travelers about Turkish culture in Anatolia, the relations between their own countries and the Anatolian Principalities or the Ottoman State were also influenced during the period they traveled. Finally, it should be taken into account that the fact that the persons who guide the travelers during their journeys, entertain them and thus gain the opportunity to exchange more information were representatives of the religious minorities in the region also have a significant impact on the determination of the information in the travel notes. In this research, the religious, cultural and political factors that have influenced the formation of the Turkish image of Orientalism for centuries will be investigated with examples from the memoirs and travelogues of European travelers who were in Anatolia from the Beyliks period to the last century of the Ottoman Empire.

Keywords: Orientalism, Anatolia, Principalities, Ottoman, Turks

- **Rusya Oryantalizminde Doğu-Batı İkileminin Reddi: Edward Said'in Paradigmasına Eleştirel Bir Bakış- *Anahırım Ahadova***

Tebliğimizin ana iddiası Vera Tolz, Mark Batunskiy, David Schimmelpenninck van der Oye paradigmasından hareketle inşa edilmiştir. Makalemizde, Edward Said söyleminin merkezinde

duran Doğu- Batı kavramlarının sosyolojik, politik, ekonomik etkenler çerçevesinde yorumunun ondan önce Rus Oryantalistler tarafından ortaya atıldığına ilişkin iddia tartışılmıştır. Bu iddia Viktor Rozen ve takipçilerinin görüşlerinin karşılaştırmalı analizi üzerinden irdelenerek yorumlanmıştır. Araştırma 19. yüzyılın sonu, 20. yüzyılın başlarında Rusya’da Saint Petersburg Üniversitesinde sürdürülen Şarkiyat araştırmalarının en önemli meselesini konu edinmiştir.

Rus Oryantalizminin kurucu düşünürlerinden Baron Rozen 1880 li yıllarda Rus- Doğu araştırmalarını bir ileri noktaya taşımak için yeni strateji geliştirmiştir. Burada temel yaklaşım Avrupa haricindeki toplumlara ve Hıristiyan olmayan dinlere karşı önyargıların yeniden değerlendirilmesi meselesine teşvik edilmesi meselesi idi. Bu yaklaşım Rozen’in kendine kadarki çalışmalarda misyoner literatürüne eleştirel yaklaşımını ortaya koymaktadır. XX. yüzyılın başında “Doğu”, “Batı”, “Asya” ve “Avrupa” kavramlarının politik kültürel ve sosyal faktörler altında belirlenmiş yapılar olduğunu öncelikle ekolün kurucusu Rozen sonrasında öğrencisi Bartold ortaya koymaya çalışmıştır. Bu süreç içerisinde Doğu- Batı ikilemi Avrupa hayal gücünün bir ürünü olarak sorgulanarak reddedildi. Doğu ve Asya’ya ilişkin basmakalıp algıların genellikle Avrupa’nın üstünlüğü inancına dayanan Avrupa merkezci görüşler tarafından şekillendiği düşüncesinde ittifak edildi. 1880’li yıllardan itibaren bu sınırları yıkma eğilimi St. Petersburg’daki Rus biliminin önemli unsuru haline geldi. Doğu ve Batı kavramlarının yeniden ele alınarak değerlendirilmesi Rozenle beraber başlatılan Rusya’nın “Kendi Doğusu” projesinin merkezinde duran ana mesele idi. Bu projeye esasen Rusya, Doğu Batı ikileminin ortadan kaldırıldığı yer olarak kabul edildi. Bununla da Rozen ve bu ekolün takipçileri Avrupa merkezci bilim algısına karşı çıkararak periferiye alınmış kültürlerin merkeze taşınması için çaba göstermişler. Bununla birlikte bu gibi telakkiler her ne kadar periferiye alınmış kültürlerin merkeze taşınmasıyla ilgili gözükse de, projenin arka planında Rusya’nın kendisini Avrupa’nın bir parçası olarak kanıtlama ve Avrupa bilimin kalmama düşüncesi dayanmaktaydı.

Anahtar Kavramlar: Rusya Oryantalizmi, Doğu- Batı, Viktor Rozen, Bartold

Rejection of the East-West Dichotomy in Russian Orientalism: A Critical Review of Edward Said’s Paradigm

The main claim of our article is based on the paradigm of Vera Tolz, Mark Batunskiy, David Schimmelpenninck van der Oye. In our article, the claim that the interpretation of the concepts of East and West, which is at the centre of Edward Said's discourse, within the framework of

sociological political economic factors, was put forward by Russian Orientalists before him is discussed. This claim is analysed and interpreted through a comparative analysis of the views of Viktor Rozen and his followers. The research deals with the most important issue of Oriental studies conducted at the University of Saint Petersburg in Russia in the late 19th and early 20th centuries.

Baron Rozen, one of the founding thinkers of Russian Orientalism, developed a new strategy in the 1880s in order to move Russian Oriental studies forward. The main approach was to encourage the re-evaluation of prejudices against non-European societies and non-Christian religions. This approach reveals Rozen's critical approach to missionary literature in previous studies. At the beginning of the twentieth century, first Rozen, the founder of the school, and then his student Bartold tried to show that the concepts of "East", "West", "Asia" and "Europe" were constructs determined by political, cultural and social factors. In this process, the East-West dichotomy was questioned and rejected as a product of European imagination. It was agreed that stereotypical perceptions of the East and Asia were generally shaped by Eurocentric views based on the belief in the superiority of Europe. From the 1880s onwards, the tendency to break down these boundaries became an important element of Russian scholarship in St Petersburg. The reassessment of the concepts of East and West was the central issue at the centre of Russia's "Own Orient" project, initiated with Rozen. Based on this project, Russia was recognised as the place where the East-West dichotomy was eliminated. In addition, Rozen and the followers of this school opposed the Eurocentric perception of science and made efforts to bring peripheral cultures to the centre. However, although such ideas seemed to be related to the transfer of peripheral cultures to the centre, the background of the project was based on the idea of Russia proving itself as a part of Europe and the idea of not remaining European science.

Keywords: Russian Orientalism, East-West, Viktor Rozen, Bartold

6. OTURUM *Batılı Bakış Altında Kendi ve Öteki: Oryantasyon ve Oryantalizm/Self and Other Under the Western Gaze: Orientation and Orientalism*

• Self-oryantalizmin Tahkiminde Tarih Yazımının Rolü- *Gülbeyaz Karakuş*

Osmanlı İmparatorluğu'nun Tanzimat süreciyle birlikte, Batı'nın hegemonik söylemine yönelik kurduğu ikili ve muğlak ilişki, Cumhuriyet döneminde mezkûr söylemin örtülü bir şekilde kabulüyle birlikte, bir karşı duruş olarak da tezahür etmiştir. Osmanlı'nın son dönemlerinden itibaren, Batı'nın Doğu'ya/Şark'a bakışına yönelik eleştiri, bir tür savunma şeklinde tezahür etmiş; sonrasında Türklük söyleminin yoğunluk kazanması ile bir yandan Batı'nın tahayyül

ettiği Osmanlı/Türk ve İslâm tasvirinin aslında “ne olduğu” üzerinde durulurken, bir yandan da Türk kimliği ve Türklük, Şark’tan özellikle İslâm tarihinden ayrı bir inşaya tâbi tutulmuştur. Çalışmada, Cumhuriyet’in erken döneminde Türk Tarih Tezi çerçevesinde kaleme alınan tarih kitapları ve Tarih Kongreleri üzerinden oryantalist söylemin, self-oryantalist söylemi belirlemesi üzerinde durulacaktır. Ulus inşasında tarih yazımı aracılığı ile oryantalist söylemin yeniden üretilip üretilmediği çalışmanın temel sorusudur. Self-oryantalist anlatıya dayalı bir tarih yazımının ortaya çıkıp çıkmadığı da bir başka sorudur.

Cumhuriyet dönemi düşününde, oryantalist söyleme yönelik, farklı da olsa, nihaî olarak aynı sonuca çıkan yaklaşımlar söz konusu olmuştur. Bu yaklaşımlar çalışmada, oryantalist söylemin reddi, savunma ve kabul üzerinden değerlendirilecektir. Savunma ve kabul doğrudan self-oryantalizmin üretimi olurken, söylemin reddi de dolaylı olarak oryantalist söylemin tahkimini sağlamıştır. Çalışmanın kapsamı bağlamında, Cumhuriyet dönemi tarih yazımında, bir yandan Avrupa/Batı biliminin tahakkümüne itiraz yükselirken bir yandan da aynı bilim/perspektife/tarih yazımına dayalı bir tarih inşası olup olmadığı ve bu durumun self-oryantalist anlayışın yerleşmesindeki etkisi ele alınacaktır

Çalışmada öncelikle oryantalizm ve self-oryantalizmin kavramsallaştırması, tarih yazımı ve yöntemi hakkında bir çerçeve çizilerek, self-oryantal söylemin inşası ve tahkiminde, tarih yazımının etkisi; tarih kitapları ve 1932, 1937 yıllarında gerçekleştirilen Tarih Kongrelerinin rolü üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kavramlar: Oryantalizm, self-oryantalizm, tarih yazıcılığı, anlatı.

The Role of Historiography in the Reinforcement of Self-orientalism

The dual and ambiguous relationship that the Ottoman Empire established with the hegemonic discourse of the West with the Tanzimat process has also manifested as a counter stance with the implicit acceptance of the aforementioned discourse in the Republican period. From the late Ottoman period onwards, criticism of the West's view of the East/the Orient manifested itself as a kind of defense; later, with the intensification of the discourse of Turkishness, on the one hand, the emphasis was on what the West's imagined portrayal of the Ottoman/Turks and Islam “actually was”, and on the other hand, Turkish identity and Turkishness were subjected to a construction separate from the Orient, especially Islamic history. This article will focus on the determination of the self-orientalist discourse by the orientalist discourse through the history books and History Congresses written within the framework of the Turkish History Thesis in the early period of the Republic. The main question of the study is whether orientalist discourse

is reproduced through historiography in nation building. Whether a historiography based on a self-orientalist narrative emerged is another question.

In Republican-era thought, there have been different approaches to the orientalist discourse that, although different, ultimately lead to the same conclusion. These approaches will be evaluated in this study through the rejection, defense and acceptance of orientalist discourse. While defense and acceptance have directly produced self-orientalism, the rejection of the discourse has indirectly reinforced the orientalist discourse. In the context of the scope of the study, while objecting to the domination of European/Western science in the historiography of the Republican period, whether there was a construction of history based on the same science/perspective/historiography on the one hand, and the effect of this situation on the establishment of the self-orientalist understanding will be discussed.

The article will first draw a framework about the conceptualization of orientalism and self-orientalism, historiography and methodology, and then focus on the impact of historiography on the construction and consolidation of the self-orientalist discourse, the role of history books and the History Congresses held in 1932 and 1937.

Keywords: Orientalism self-orientalism historiography, narrative.

- **Geç Orta Çağ'da Katalan Âlimlerin Oryantalist Faaliyetleri- Enes Şanal**

İber Yarımadası'nın 711'de Müslümanlar tarafından fethedilmesini takip eden asırlarda bu coğrafya İslâm, Hristiyanlık ve Yahudilik inançlarına ev sahipliği yaptı. İslâm, birkaç asır gibi kısa bir zaman diliminde Hristiyanlar arasında rağbet görerek yarımadadaki en önemli dinlerden birisi haline geldi. VIII. asırdan X. asra kadar özellikle Hristiyanlar arasında görülen yoğun İslâmlaşma sonucunda Müslümanlar, Endülüs toplumunun kahir ekseriyetini teşkil etti. İslâm'ın Avrupa'da ilk kez bu kadar geniş kitleler tarafından benimsenmesiyle yarımadadaki bazı Hristiyanlar bu dini Hristiyanlık için açık bir tehdit olarak görmeye başladılar. Endülüs'teki Hristiyanların İslâm inancı ve kültüründen etkilenmelerini sert bir şekilde tenkit eden dindar Hristiyanlardan Kurtubalı Alvarus (ö. 861) ile başlayan İslâm karşıtı söylem sonraki asırlarda İber Yarımadası'nda Petrus Alfonsi (ö. 1140), Muhterem Peter (ö. 1156) ve Toledolu Mark (ö. 1216) gibi Hristiyanlar tarafından sistematik bir çerçevede devam ettirildi. Böylece İber Yarımadası'nda Müslümanlara karşı Reconquista hareketi adıyla sürdürülen askeri mücadele Hristiyan âlimlerin İslâm'a yönelik serdettikleri bu düşüncelerle destekleniyordu.

Uzun bir süre İslâm idaresi altında kalan Kurtuba, Sevilla ve Murcia gibi Endülüs şehirlerinin XIII. asırda Hristiyanların eline geçmesiyle yarımada dinler arası temaslar kaçınılmaz olarak yoğunlaştı. İslâm'ın Hristiyanlık karşısında önemli bir tehdit olarak görülme devam ettiği Geç Ortaçağ'da İber Yarımadası'ndaki bazı Katalan âlimler, başta Endülüs olmak üzere Batı İslâm dünyasındaki Müslümanları Hristiyan inancına davet etmek konusunda özel çaba sarf ettiler. XIII-XIV. asırlarda faaliyet gösteren Ramon Peñafort (ö. 1275), Ramon Martí (ö. 1292) ve Ramon Llull (ö. 1316), Müslümanların Hristiyanlık inancını benimsemeleri için birtakım argümanlar ortaya koymakla yetinmeyip siyasi, askeri, dini ve kültürel hususlarda Hristiyan Batı dünyasında görülmemiş yeni yöntemler geliştirdiler.

Bu çalışma Geç Ortaçağ'ın Katalanca ve Latince kaynakları ışığında devrin en önemli Katalan âlimlerinden Ramon Peñafort, Ramon Martí ve Ramon Llull'un İslâm hakkındaki görüşlerini ve Müslümanlara karşı misyonerlik faaliyetleri özelinde oryantalist faaliyetlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bahsi geçen âlimlerin o yıllarda Avrupa'da varlığını sürdüren İslâm'a yönelik yaklaşımları ve Müslümanlar arasında Hristiyanlığı yaymak konusundaki çabaları doğrudan yazdıkları eserlere dayalı olarak ele alınacaktır. Böylelikle bu üç Katalan âlimin İslâm algılarının kendilerinden önce bölgede yaşayan ve İslâm karşıtı fikirleriyle öne çıkan dindaşlarından ne gibi benzer ve farklı özelliklere sahip olduğu ortaya koyulacaktır.

Anahtar Kavramlar: Endülüs, Katalan, Ramon Peñafort, Ramon Martí, Ramon Llull.

The Orientalist Activities of Catalan Scholars in the Late Middle Ages

In the centuries following the conquest of the Iberian Peninsula by Muslims in 711, this geography became home to the beliefs of Islam, Christianity, and Judaism. In a short period of a few centuries, Islam became one of the most important religions in the peninsula, gaining popularity among Christians. As a result of intense Islamization seen, especially among Christians, from the eighth to the tenth centuries, Muslims constituted the overwhelming majority of Andalusian society. With the adoption of Islam by such large masses for the first time in Europe, some Christians on the peninsula began to see this religion as a clear threat to Christianity. The anti-Islamic discourse that started with Alvaro de Cordoba (d. 861), a devout Christian who harshly criticized the influence of Muslims in al-Andalus on the Islamic faith and culture, was continued systematically in the Iberian Peninsula in the following centuries by Christians such as Petrus Alfonsi (d. 1140), Peter the Venerable (d. 1156) and Mark of Toledo (1216). Thus the military struggle carried on in the Iberian Peninsula against the Muslims under

the name of the Reconquista movement was supported by these ideas put forward by Christian scholars towards Islam.

Interreligious contacts in the peninsula inevitably intensified when Andalusian cities such as Cordoba, Seville, and Murcia, which had been under Islamic rule for a long time, fell into the hands of Christians in the 13th century. During the late Middle Ages, when Islam continued to be seen as a significant threat to Christianity, some Catalan scholars in the Iberian Peninsula made a special effort to invite Muslims in the Western Islamic world, especially al-Andalus, to the Christian faith. Ramon Peñafort (d. 1275), Ramon Martí (d. 1292), Ramon Llull (s. 1316), who were active in the 13th and 14th centuries, not only put forward some arguments for Muslims to adopt the Christian faith but also discussed the Christian West in political, religious and cultural matters. They developed new methods unprecedented in the world.

This study aims to determine the views of Ramon Peñafort, Ramon Martí, and Ramon Llull, who are the most important Catalan scholars of the period, on Islam and their orientalist activities in terms of missionary activities against Muslims in the light of the Catalan and Latin sources of the late Middle Ages. The approaches of the aforementioned scholars toward Islam, which existed in Europe at that time, and their efforts to spread Christianity among Muslims will be discussed directly based on the works they wrote. Thus, it will be revealed how similar and different the perceptions of Islam of these three Catalan scholars have from their religious colleagues who lived in the region before them and came forward with their anti-Islamic ideas.

Keywords: Al-Andalus, Catalan, Ramon Peñafort, Ramon Martí, Ramon Llull.

7. OTURUM *Oryantalizmin Uzakdoğu'daki Bir Başka Serencamı/An Another Adventure of Orientalism in the Far East*

- **Oryantalizmin Doğu Asya'daki Yansımaları: Konfüçyanizm ve Din Prizmasından Bir İnceleme- Esra Çifci**

“Doğu” genel olarak batılı olmayan toplumları ifade eden bir kavram olarak kullanılsa da Oryantalizm söz konusu olduğunda akademik çalışmalar büyük oranda İslam dini ve kültürünün etkin olduğu coğrafyalara odaklanmıştır. Bu durum en az İslam ve Müslümanlar kadar kolonyalizmden etkilenmiş olan Çin, Kore, Japonya veya Tibet gibi Doğu Asya toplumlarının ihmal edilmesine neden olmuştur. Aslında 16. yüzyıl sonlarında misyonerler öncülüğünde gerçekleştirilen Avrupa'nın Doğu Asya'da, Kitab-ı Mukaddes'te bahsi geçmeyen din ve düşünce gelenekleri ile entelektüel düzeyde karşılaşma süreci oryantalizmin doğuşu ve gelişiminde İslam kadar önemli bir rol oynamıştır. 19. yüzyıl başlarında din (religion)

kavramının batılı kökenleri ve Yahudi-hristiyan geleneğiyle olan sınırlılığına rağmen kültür ve tarih ötesi modern bir antropolojik kategori olarak inşası, oryantalizmin Doğu Asya algısı üzerindeki etkisini daha da güçlendirmiştir. Bu süreçten en çok etkilenen geleneklerden biri de Çin ve Konfüçyanizm olmuştur. Edward Said'in "Şarkiyatçılık" (1978) isimli eserini yayınlaması ile birlikte William Cantwell Smith, Jonathan Z. Smith, Talal Asad, Tomoko Masuzawa gibi isimler tarafından Oryantalizm ve din olgusu arasındaki bağlantıyı inceleyen analizler, din araştırmaları alanında yeni bir dönemi başlatmıştır. Bu durum Konfüçyanizm'in dini mahiyeti hakkındaki tartışmalarda oryantalizmin etkisini yeniden düşünmeyi gerekli kılmıştır. Bu çalışmada post-kolonyal dönemde gerçekleştirilen din kavramının yapı sökümü üzerinden Konfüçyanizm'in dini mahiyeti hakkındaki tartışmaların oryantalist perspektiften nasıl etkilendiği analiz edilecektir. Özellikle 19. yüzyıl sonrasında kavramsallaştırılan modern din olgusunun kültür ve tarih ötesi akademik bir kategori olarak evrenselleştirilme ve dayatılmasının modern akademik çalışmalarda Konfüçyanizm'in dini mahiyetine dair tartışmalara olan etkisi incelenecektir. Böylece Konfüçyanizm'in dini mahiyeti tartışmalar aracılığı ile Oryantalizmin Doğu Asya'daki etkilerine ışık tutulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Oryantalizm, Doğu Asya, Konfüçyanizm, Din, Postkolonyalizm, Çin

Reflections of Orientalism in East Asia: An Analysis Through the Prism of Confucianism and Religion

Although "Orient" is generally used as a concept denoting non-Western societies, Orientalist studies have focused largely on Islam and Muslims. This ended up to the neglect of East Asian societies such as China, Korea, and Japan that both have influenced and been affected by colonialism. The process of encountering non-Biblical religions and intellectual traditions in East Asia by Europe, primarily led by missionaries in the late 16th century, played a significant role in the emergence and development of Orientalism. Despite the origins of the term "religion" and its limitations within Judeo-Christian tradition, its construction as a cross-cultural and transhistorical anthropological category in the early 19th century strengthened the impact of Orientalism on image and perception of East Asia. One of the traditions most affected by this process was Confucianism and China. Through the inspiration of Edward Said's work "Orientalism" (1978) William Cantwell Smith, Jonathan Z. Smith, Talal Asad, and Tomoko Masuzawa have inaugurated a new era in the field of religious studies by examining the connection between Orientalism and the phenomenon of religion. This has necessitated a reconsideration of the influence of Orientalism in discussions about the religious nature of Confucianism. This study will analyze how discussions about the religious nature of

Confucianism were influenced by the Orientalist perspective through the deconstruction of the concept of religion in the post-colonial period. Specifically, we will examine the impact of the universalization and imposition of the modern phenomenon of religion—a product of European history and conceptualized after the 19th century—as an academic category transcending culture and history on the debates regarding the religious nature of Confucianism. The aim is to illuminate the influence of Orientalism in East Asia through these discussions on the religious nature of Confucianism."

Keywords: Orientalism, East Asia, Confucianism, Religion, Postcolonialism, China

- **A Spirit of Beautiful Foolishness: Okakura Tenshin's *The Book of Tea* and Critique of Orientalism- Naoki Yamamoto**

Okakura Tenshin (1862 to 1913)'s book "The Book of Tea" provides a poignant critique of Western Orientalism, offering a profound insight into its impact on the perception and understanding of Japanese culture. Published in 1906, the book addresses the prevalent fascination with the East in the West and the misinterpretations and stereotypes that often accompanied it. At the heart of Okakura's critique is the Western tendency to reduce Japanese culture to superficial, exotic elements. He argues that Western Orientalists were fixated on Japan's aesthetics, such as the tea ceremony, Zen Buddhism, and ikebana (flower arrangement), while overlooking the profound philosophical and spiritual essence that underpinned these practices. Furthermore, Okakura challenges the idea of cultural superiority inherent in Orientalism. He highlights the bias of Western scholars who, driven by a sense of cultural arrogance, deemed Eastern cultures as primitive or inferior. In contrast, he contends that Japan's cultural heritage, exemplified in its tea ceremony and Zen philosophy, embodies profound wisdom and merits genuine respect.

In "The Book of Tea," Okakura urges for a deeper understanding of Japanese traditions and a departure from superficial fascination. He emphasizes the need to appreciate the philosophical underpinnings and spiritual dimensions of these cultural practices, rather than reducing them to exotic curiosities or commercial commodities. Through his work, Okakura calls for cultural autonomy and the preservation of Japan's unique identity. He advocates for Japan to embrace its cultural heritage, protect its traditions from Western appropriation, and assert its own voice in the global discourse. Okakura's "The Book of Tea" serves as an important critique of Western Orientalism and its implications on Japan's cultural representation in the global context.

Keywords: Japanese Culture, Tea Ceremony, The Awakening of the East, Western Centrism, Okakura Tenshin

Güzel Budalalığın Ruhü: Okakura Tenshin'in Çay Kitabı ve Oryantalizm Eleştirisi

Okakura Tenshin'in (1862-1913) "Çay Kitabı" adlı kitabı, Batı Oryantalizminin çarpıcı bir eleştirisini sunmakta ve Japon kültürünün algılanması ve anlaşılmasındaki etkisine dair derin bir bakış açısı sağlamaktadır. 1906 yılında yayımlanan kitap, Batı'da Doğu'ya duyulan yaygın hayranlığı ve buna eşlik eden yanlış yorum ve basmakalıp yargıları ele almaktadır. Okakura'nın eleştirisinin merkezinde, Batı'nın Japon kültürünü yüzeysel, egzotik unsurlara indirgeme eğilimi yer almaktadır. Batılı Oryantalistlerin Japonya'nın çay seremonisi, Zen Budizmi ve ikebana (çiçek aranjmanı) gibi estetiğine takılıp kaldığını ve bu uygulamaların temelinde yatan derin felsefi ve ruhani özü gözden kaçırdığını savunur. Okakura ayrıca Oryantalizmin doğasında var olan kültürel üstünlük fikrine de meydan okur. Kültürel bir kibir duygusuyla hareket ederek Doğu kültürlerini ilkel ya da aşağı gören Batılı bilginlerin önyargılarının altını çizer. Buna karşılık, Japonya'nın çay seremonisi ve Zen felsefesinde somutlaşan kültürel mirasının derin bir bilgelik içerdiğini ve gerçek bir saygıyı hak ettiğini savunur.

"The Book of Tea "de Okakura, Japon geleneklerinin daha derinlemesine anlaşılması ve yüzeysel hayranlıktan uzaklaşılması çağrısında bulunur. Bu kültürel uygulamaların egzotik meraklara ya da ticari metalara indirgenmesi yerine, felsefi temellerinin ve manevi boyutlarının takdir edilmesi gerektiğini vurgular. Okakura, bu eseriyle Japonya'nın kültürel özerkliği ve özgün kimliğinin korunması çağrısında bulunur. Japonya'nın kültürel mirasını sahiplenmesini, geleneklerini Batı'nın temellükünden korumasını ve küresel söylemde kendi sesini duyurmasını ister. Okakura'nın "Çay Kitabı", Batı Oryantalizminin ve bunun Japonya'nın küresel bağlamdaki kültürel temsili üzerindeki etkilerinin önemli bir eleştirisi niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Japon Kültürü, Çay Seremonisi, Doğu'nun Uyanışı, Batı Merkezilik, Okakura Tenshin

- **İkonoklazma bağlamında İslam-Budizm İlişkileri: Said Sonrası Okumalar- *Fuat Aydın***

Müslümanların/İslam'ın Budizm'le/Budistlerle ilk karşılaşmaları, yedinci yüzyılın ortasında doğu iran, Maverünnehir, Afganistan ve Sind'de olmuştur. Dokuzuncu yüzyıldan itibaren Hindistan'a girmeye başlayan Müslümanlar, önce Gaznelilerle, daha sonra Türkler ve 19. Yüzyılın ikinci yarısına kadar da Babürlar tarafından yönetildi. İngiltere 1857'de isyan

sonrasında Hindistan yönetimini Doğu Hindistan Şirketi'nden resmen devralarak Hindistan'ı sömürgeleştirdi. İngilizler oryantalistler, meşrulaştırmak için, metinler aracılığıyla Müslümanların yaptıkları zulümleri öne çıkartmaya başladılar. Bunun ilk örneği, Hint'le alakalı Müslüman tarih literatürünü derleyerek İngilizceye çeviren Elliot'un buna yazdığı önsözde görmek mümkündür: Genel olarak kabul edilen 13. Yüzyıldan itibaren Budizm'in Hindistan'daki varlığının sona ermesinin sebebi, Müslümanların din adamlarını öldürmeleri, mabetlerini yıkmalarıdır; oysa biz böyle şeyler yapmıyoruz.

Daha sonra nadir olarak dile getirilen bu bakış açısı, Vişnu'nun avatarı Rama'nın doğduğu yer olan Ayodha'daki bir Hindu mabedinin yerine yapıldığı (?) gerekçesiyle 1991'de Babri/Baburi Camii'nin yıkılmasında sonra başlayan ve 2001'de Bamiyan'daki iki kadim Buda heykelinin Tâlibân tarafından füzelerle tahrip edilmesiyle, bu anlatılar tekrar gün yüzüne çıkarak, geçmişteki yaşandığı kabul edilen olayların bir tekrarı olarak okunmaya başladı. Bu yaklaşımın yanı sıra gittikçe daha güçlü, tarihsel temellere dayalı olarak Müslümanların Budistlerin mabetlerini, manastır üniversitelerini tahrip ederek ve din adamlarını öldürerek Budizm'in Hintle olan bağının kopmasını yol açmasının gerçekliğini sorgulayan ve farklı gerekçelerle bu ortadan kalkmayı açıklamaya çalışan çalışmalar da yapıldı.

Bu tebliğde, Budizm'in Hindistan'da bütünüyle ortadan kalkmasında kendi içinde yaşanan değişimleri ve Hint Müslümanların ne kadar katkılarının olduğu gösterilmeye çalışılacaktır. Bu da şunlar gösterilerek yapılacaktır: Manastırların ve tanrı heykellerinin tahrip edilmesi Müslümanların gelmesiyle başlamış bir şey olmayıp, İslam'ın gelişinden önceki ve sonraki Hint geleneğinde bir karşılığı, bir anlamı bulunan eylemlerdir. Müslümanlar da bu geleneğini devam ettirmişlerdir. Bu tür eylemler nadiren dini gerekçelerle yapılmış olsa da esas itibariyle siyasi içeriklere sahiptir: Mevcut inancın ve yönetimin iktidarını kaybettiği, iktidarın yeni bir inanca ve gücün eline geçtiği; iktidarın desteklediği, dini kurumların onun yıkılmasının bir sembolü olarak yıkıldığı gibi. Budizm, Brahmanizm'in kendi içindeki dönüşümlerin sonucu olarak etkisini kaybetmeye ve hâkim olduğu alanları onu bırakmaya başlamıştır. İslam'ın gelişi de: Manastırları destekleyen krallıkların ortadan kalması ve İslam'a yönelik ihtidalar sebebiyle buna katkıda bulunmuştur.

Anahtar kavramlar: Hint Budizmi, Müslüman ikonaklazmı, Manastır, manastır, manastırların tahribi, tanrı heykelleri, Budizm'in Hindistan'da ortadan kalması

Islam-Buddhism Interactions in the context of iconoclasm: A Post-Saidian Readings

The first encounters of Muslims/Islam with Buddhism/Buddhists took place in the middle of the seventh century in eastern Iran, Maverünnehir, Afghanistan and Sindh. Muslims began to enter India in the ninth century. It was ruled first by the Ghaznavids, then by the Turks and until the second half of the 19th century by the Mughals. After the revolt in 1857, Britain officially took over the administration of India from the East India Company and colonized India. In order to legitimize the British Raj, British orientalist began to highlight the atrocities committed by Muslims through texts. The first example of this can be seen in the preface written by Elliot, who compiled the Muslim historical literature on India and translated it into English, in his account of their atrocities against Indians: Hindus killed for arguing with Mohammedans, bans on worship, statues of gods smashed, temples destroyed, clerics killed, forced conversions and marriages.

This point of view, which was rarely expressed later, began to surface again after the following two events took place: Babri/Baburi Mosque in 1991, on the grounds that it was built on the site of a Hindu temple in Ayodha, the birthplace of Rama, the avatar of Vishnu. and the destruction of two ancient Buddha statues in Bamiyan with missiles by the Taliban in 2001. These began to be read as a repetition of events that were accepted to have occurred in the past. In addition to the approach of explaining such situations by giving examples, there are also studies that are increasingly based on historical foundations and question the reality of Muslims causing the breakup of Buddhism's ties with India by destroying Buddhist temples, monastic universities and killing clergy, and try to explain this disappearance with different justifications done.

In this paper, we will try to show how much the changes that took place within Buddhism and how Indian Muslims contributed to its complete disappearance in India. This will be done by showing the following: The destruction of monasteries and statues of gods is not something that started with the arrival of Muslims, but are actions that have a counterpart and a meaning in the Indian tradition before and after the arrival of Islam. Muslims also continued this tradition. Although such actions are rarely done for religious reasons, they essentially have political content: The existing faith and government loses its power, the power passes into the hands of a new faith and power; Just as the religious institutions supported by the government were destroyed as a symbol of its destruction. As a result of the transformations within Brahmanism, Buddhism began to lose its influence and leave the areas it dominated. The advent of Islam also contributed to this, due to the disappearance of the kingdoms that supported the monasteries and conversions to Islam.

Keywords: Indian Buddhism, Islamic Iconoclasm, monastery, destruction of monasteries, images of deities, disappearance of Buddhism in India.

8. OTURUM *Sanatsal Oryantalizmler/Artistic Orientalisms*

- **Orientalized Others Strike Back: Disrupting dominant cultural narratives on Australian race riots through Aboriginal Art- *Wendy S. Shaw***

Said's concept of Orientalism transcends conventional notions of the 'Orient'. Using examples from Australia, this paper analyzes the (in)famous 'Cronulla race riots' at a Sydney beach, in 2005. At this event, men described by police, politicians, and the media as 'of middle eastern appearance' were attacked by a mob of angry 'white nationalists'. Australian society seemed to split over sympathy for those attacked, and support for the rioters, who responded to perceived threatening behavior. The media, politicians, community groups and academics engaged in heated debates and critiques. However, and of note, was the stark absence of any Indigenous interventions. As the usual targets of Orientalist Eurocentrism (or what has been referred to as Aboriginalism, or representation of 'the Aboriginal other'), Australian First Nations peoples seemed to be unusually silent (or silenced) about such blatant racialization, and expressions of hatred against another minority group.

In the decade that followed, commentaries by First Nations peoples did emerge in a raft of artworks that lampoon white nationalism and its representations of 'the other(s)'.

Keywords: Orientalism, Australia, First Nations Peoples, Aboriginal Art

Oryantalize Edilmiş Ötekiler Karşılık Veriyor: Aborjin Sanatı Aracılığıyla Avustralya'daki Irk Ayaklanmalarına İlişkin Baskın Kültürel Anlatıları Yıkma

Said'in Oryantalizm kavramı, geleneksel "Doğu" kavramlarının ötesine geçer. Avustralya'dan örnekler kullanarak, bu makale 2005 yılında Sidney'deki bir plajda meydana gelen ünlü 'Cronulla ırk isyanlarını' analiz ediyor. Bu etkinlikte, polis, politikacılar ve medya tarafından "Ortadoğu görünümünde" olarak tanımlanan erkekler, öfkeli "beyaz milliyetçiler" çetesinin saldırısına uğradı. Avustralya toplumu, saldırıya uğrayanlara duyulan sempati ve algılanan tehdit edici davranışlara cevap veren isyancılara destek konusunda bölünmüş gibi görünüyordu. Medya, politikacılar, topluluk grupları ve akademisyenler hararetli tartışmalar ve eleştiriler yaptı. Bununla birlikte, dikkat çekici olan, herhangi bir Yerli müdahalesinin açıkça yokluğu. Oryantalist Avrupa merkeziliğin (ya da Aborjinizm ya da 'Aborjin öteki'nin temsili) olağan hedefleri olarak, Avustralya İlk Milletler halkları bu tür bariz ırksallaştırma ve başka bir azınlık

grubuna karşı nefret ifadeleri konusunda alışılmadık derecede sessiz (veya susturulmuş) görünüyordu. Takip eden on yılda, İlk Milletler halklarının yorumları, beyaz milliyetçiliği ve onun "öteki(ler)in" temsillerini lanetleyen bir dizi sanat eserinde ortaya çıktı.

- **Hayal ile Hakikat Arasında: Oryantalist Resmin Mimarlık Tarihi Çalışmalarında Görsel Belge Niteliği- Göksu Özden Öner**

19. yüzyılda oryantalist düşüncesinin en başat olduğu alanlardan biri Avrupa'daki sanat dünyası oldu. Batılı ressamlar tarafından üretilen, Doğu'da geleneksel yaşamı konu edinen kent betimlemeleri ya da başlı başına tek bir ögeye, figüre odaklanan resimler; boyama tekniği, ait olduğu üslup fark etmeksizin Doğu temsilinin sergilenebilir aracına dönüştü. Doğu'ya olan ilgi ve merakın da itkisiyle tuval üzerinde tahakküm, öteki gibi kavramların somutlaştığı, tahayyül ve hakikatin sınırlarının belirsizleştiği bir temsil dünyası inşa edildi. Bu süreçte oryantalist tarafından bir yandan tarihe ayna tutabilecek görsel belgeler üretilirken diğer yandan gerçeklik etkisi yüksek imgelerle sarmalanmış, görünür dünyada karşılığı olmayan mekanlar yaratıldı. İstanbul, Kahire gibi şehirler başta olmak üzere pek çok kentte somut kültürel mirasa dair görünümeler hızla Avrupa'nın dört bir yanına yayıldı. 20. yüzyılda Edward Said'in oryantalizm çalışması pek çok alanda olduğu gibi sanat alanında da 19. yüzyılda sanat vasıtasıyla üretilen bilginin sorgulanmasını sağlamaktadır. Said sonrası oryantalist resmin ressamın düşün dünyası ile iç içe geçen kurgusu bu konuda çalışan pek çok araştırmacı tarafından tartışıldı, tartışılmaya devam etmektedir. Diğer yandan mimarlık ve sanat tarihi araştırmalarında resimsel mekânda oryantalist tarafından yaratılan mimari imgeler, tartışmaların gölgesinde, görsel belge kayıt olarak değerlendirilebilmekte, İslam mimarlığı özelinde oryantalist yaklaşımlar göz ardı edilebilmekte, resimsel mekânda mimari imge işaret edilen yapının hakikati, bir tür kayıt/belge olarak yorumlanabilmektedir. Bu bağlamda sanat ve mimarlık alanında söz konusu dilemma oryantalizm tartışmalarını farklı bir boyuta taşımakta, oryantalist yaklaşımlı resimler, bilgi üretiminde yol gösterici nesnel araçlar mıdır sorusunu doğurmaktadır.

Bu çalışma, 19. yüzyılda Batılı ressamlar tarafından yaratılan mimari imgenin 21. yüzyılda sanat ve mimarlık tarihi araştırmalarında veri niteliği üzerine odaklanmakta, oryantalist konulu resimlerde kent ve yapı imgelerinin bilimsel araştırmalarda görsel belge/kayıt olarak işlevinin sorgulanması amaçlanmaktadır. Çalışmada örneklem olarak Kahire kenti seçilerek, ressamların Kahire'de İslam mimarlığına odaklanan resimleri ve 2019 yılında Mısır'da yürütülen çalışmalar sonucunda elde edilen görsel veri karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. Nihayetinde

oryantalizm ve oryantalist kavramlarının sanat üzerinden farklı bir perspektifle ele alınarak yeniden tartışılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kavramlar: Oryantalist resim, oryantalist ressam, İslam mimarisi, gerçeklik etkisi, görsel belge

Between the Imaginary and the Real: The Visual Document Quality of Orientalist Painting in Architectural History Studies

In the 19th century, one of the most dominant areas of orientalist thought was the art world in Europe. Produced by western painters; paintings focusing on the traditional life in the East, urban depictions or a single element, a figure, have turned into a displayable tool for the representation of the East, regardless of the style it belongs to. Driven by the interest and curiosity towards the East, a world of representation was built on the canvas where concepts such as domination and the other became concrete and the boundaries of imagination and truth became unclear. In this process, visual documents that could mirror history were produced by the orientalist on the one hand, and on the other hand, spaces that were surrounded by images with a high reality effect and that had no equivalent in the visible world were created. In many cities, especially in cities such as Istanbul and Cairo, views of tangible cultural heritage spread rapidly all over Europe. In the 20th century, Edward Said's orientalism study provides the questioning of the knowledge produced through art in the 19th century in the field of art, as in many other fields. The fiction of the post-Said orientalist painting, which is intertwined with the dream world of the painter, has been discussed and continues to be discussed by many researchers working on this subject. On the other hand, architectural images created by orientalists in pictorial space in architectural and art history researches can be evaluated as a visual document in the shadow of discussions, orientalist approaches in Islamic architecture can be ignored, and the truth of the building, which is the architectural image in pictorial space, can be interpreted as a kind of record/document. In this context, the said dilemma in the field of art and architecture carries the orientalism discussions to a different dimension and raises the question of whether orientalist-approached paintings are objective tools that guide the production of knowledge.

This work focuses on the data quality of the architectural image created by Western painters in the 19th century in art and architectural history studies in the 21st century, and it is aimed to question the function of city and building images in scientific researches in orientalist-themed paintings. In the study, the city of Cairo is chosen as the sample, and the paintings of the painters

focusing on Islamic architecture in Cairo and the visual data obtained as a result of the studies carried out in Egypt in 2019 are discussed comparatively. Ultimately, it is aimed to re-discuss the concepts of orientalism and orientalist through a different perspective on art.

Keywords: Orientalist painting, orientalist painter, Islamic architecture, reality effect, visual document

- **"Sakız Gibi Uzayan Tek Perde": Şark Musikisi ve Said'deki Şarkiyatçılık- Ahmet Demirhan**

Edwar Said'in *Şarkiyatçılık* adlı kitabında yirminci yüzyılda Şarkiyatçılığın durumunu anlatırken Bernard Lewis'i akademik çalışma altında özellikle malzemesine karşı politik propaganda yürütmekle suçlaması; akabinde Lewis ile Said arasında yaşanan polemik iyi bilinir. Lewis'in İslam toplumlarında hatanın ne olduğuna dair çalışmasında Batılı toplumları değişik sesleri ahengli bir şekilde birleştiren çoksesli bir müzik gibi işlediği toplumlar, Doğulu toplumları da tıpkı teksesli müzikleri gibi hiçbir açıklığa ve farklı seslere izin vermeyen toplumlar olarak tasvir ettiği de çokça üzerinde durulmuş noktalardan birisidir. Ancak Said gibi müzik üzerine de çeşitli çalışmaları bulunan bir ismin, Lewis'in tezleriyle dolaylı olarak da olsa buluşması nedense gözlerden kaçmış bir husus olarak dikkatleri üzerine çeker. Said her ne kadar özellikle *Şarkiyatçılık*'tan sonra gelen tepkileri bir nevi tashih eden çalışmalarında yöntem olarak çoksesli müziğe bir vasıta olarak düşünülen kontrpuanı kullandığını ve özellikle edebi veya sanatsal eserlerde sömürge toplumlarının izlerini ya da seslerini arayan melez bir okuma yaptığını ileri sürse de, Said'in kontrpantal okuması, Şark musikisini tipik bir Şarkiyatçı okumaya dönüştürür. Bu makalede Said'in Ümmü Gülsüm'e dair iki farklı okumada Şark musikisini nasıl kullandığına dikkat çekilerek onun cahili olduğu Şark musiki nazariyatını nasıl Şarklı klişelerle izah ettiği gösterilmeye çalışılacak.

Anahtar Kelimeler: Said, Lewis, çokseslilik, tekseslilik, Ümmü Gülsüm, Adorno, müzik.

"Like the Unending Moans and Wailing": Oriental Music and Said the Orientalist

In his *Orientalism* Edward Said criticizes Bernad Lewis as a typical Orientalist who under the guise of academical studies makes political propaganda against his subject material. Lewis, in turn, accuses Said as invalidating Orientalists' attempt to understand Oriental societies as classical philology does in its subject matters. These are well-known things in Orientalist studies. It's also well-known that Lewis characterizes Occidental societies as polyphonic as their music, whereas Oriental societies are conceived as monophonic as their music. This means that in

Occidental societies different performers play together with different scores that, at the end, produce a result that is greater than the sum of its parts, whereas in Oriental societies nearly everything is monopolised as their monophonic music. The curious and crucial point is that both Lewis and Said can be clustered together in this point. Although Said's musical elaborations and his interest in late style in musical productions should be evaluated in different plane, it should be emphasized that he makes contrapuntal as his most distinguished critical tool in reading different works of art to show that they are not univocal, but have different voices that break narratives's structure and open up an alternative and new path in order to makes room a worldly and secular readings for the parts of the oppressed. This paper claims that Said fails in achieving this aim with respect to Oriental music about which, as it appears, he did not know nothing. Moreover it can be argued that Said can be claimed as Orientalist if his evaluations about Umm Khulsum are taken into account because they are mostly cliched.

Key Words: Said, Lewis, polyphonism, monophonism, Umm Khulsum, Adorno music

9. OTURUM *Said ve Eleştirisi/Said and His Critics*

- **Şarkiyatçılık Bağlamında Wael B. Hallaq vs Edward W. Said- *Rahile Kızılkaya Yılmaz***

Said'in Şarkiyatçılık isimli kitabı, 1978 yılında yayımlandığı andan itibaren alanında önemli bir eser olarak kabul edilmiş ve oryantalizm ile ilgili çalışmalarda başvurulması gereken birincil kaynak haline gelmiştir. Söz konusu eser, pek çok akademisyen ve düşünür tarafından takdir görmekle birlikte ilgili kitaptaki tespitleri ve öne sürdüğü fikirler sebebiyle Said'e farklı perspektiflerden eleştiriler de yöneltilmiştir. Said'in oryantalizm hakkındaki iddiaları; Bernard Lewis, Aijaz Ahmad, Sadık Jalal el-Azm, Albert Hourani, James Clifford, John McKenzie, David Kopf, Leonard Binder, Fred Halliday, Michael Richardson, Robert Irwin, Wael B. Hallaq, Şerif Mardin, David Kopf, Dennis Porter, Robert Young, James Clifford gibi araştırmacılar tarafından farklı açılardan eleştirilmiştir.

Said'e yöneltilen tenkidlerin tamamı, bu bildirinin konusu olmayıp bunlar arasında sadece onun "Şarkiyatçılık" kitabına yöneltilen önemli itirazlar ve bunların kritiği tercih edilecektir. Said'e eseri çerçevesinde yöneltilen tarihsel, bölgesel ve metodolojik eleştirilerin başında; onun kitabındaki doğu-batı ayrımı ve bu kavramların sınırı, Şarkiyatçı ve Şarkiyatçılık tanımları, eserin dayandığı teorik kuramlar ve bu kuramların bir arada tutarsızlık ve bölünmüşlük arz etmesi, Foucault'nun "arkeolojik yöntemi"ne ne denli bağlı kaldığı, kitapta yer alan örnekler, zikredilen isimler, eserde sadece İngiliz ve Fransız oryantalizminden söz edilip, Alman ve Rus

oryantalizmini ortaya koyacak örneklerin nazarı itibara alınmaması ve eserde takip edilen metodolojiyle ilgili tenkitler gelmektedir. Ayrıca Said'in bilgi birikimi açısından durumu ve genelleştirici üslubu da kendisine yöneltilen tenkidler arasında zikredilmektedir.

Bu tebliğde, öncelikle Said'in "Şarkiyatçılık" isimli eserindeki temel görüşleri özetle verilecek, ardından Said'in mezkûr eserine ve onun şarkiyatçılıkla ilgili iddialarına yöneltilen eleştiriler incelenecektir.

Anahtar Kavramlar: Edward W. Said, Oryantalizm, Tenkid, Foucault, Bernard Lewis, David Kopf, Dennis Porter, Robert Young, James Clifford, Sadık Jalal el-Azm

Wael B. Hallaq vs. Edward W. Said in the Context of Orientalism

Said's work, *Orientalism*, has been accepted as an important work in its field since its first publication in 1978 and has become the primary source to be consulted in studies on orientalism. While *Orientalism* was appreciated by many academics and thinkers, Said was also criticized from various perspectives due to his observations and ideas in his book *Orientalism*. Researchers such as Bernard Lewis, Aijaz Ahmad, Sadik Jalal al-Azm, Albert Hourani, James Clifford, John McKenzie, David Kopf, Leonard Binder, Fred Halliday, Michael Richardson, Robert Irwin, Wael B. Hallaq, Sharif Mardin, David Kopf, Dennis Porter, Robert Young and James Clifford have expressed critiques of Said's claims about orientalism from different perspectives.

This paper will not discuss all of the criticisms directed at Said but rather only focus on significant objections to his book *Orientalism* and their corresponding critiques. Primary historical, regional and methodological criticisms regarding his work include The east-west distinction presented in his book and the boundaries of these concepts, the definitions of orientalist and orientalism, the theoretical underpinnings of the work, the inconsistencies and divisions between these theories the extent to which Said adheres to Foucault's "archaeological method", the examples provided in the book, the aforementioned thinkers, the limited focus on English and French orientalism while neglecting the inclusion of German and Russian orientalism, and the methodology employed in the work. In addition, Said's knowledge and his tendency towards generalizing method are also mentioned among the criticisms directed at him.

In this paper, firstly, Said's essential views in his work *Orientalism* will be summarized, then the criticisms directed at Said's work and his claims about orientalism will be examined.

Keywords: Edward W. Said, Orientalism, Criticism, Foucault, Bernard Lewis, David Kopf, Dennis Porter, Robert Young, James Clifford, Sadık Jalal al-Azm

- **Rethinking Said's ideas on Orientalism Through his Relationship with Spain-
*Carlos Cañete***

The relationship between Said and Spain developed over many years, well before the contributions mentioned above. Although his autobiography ends sharply in the early 1960s, we know that Said visited Spain (and Andalusia) for the first time in 1966 and frequently returned during subsequent decades. During those travels, Said became acquainted with the particularities of Spanish history and culture; he discovered the works of Américo Castro and strengthened his friendship with Juan Goytisolo, one of the most renowned Spanish authors of the second half of the twentieth century and a specialist in the Arabic and Islamic world. Hence, the period that saw the start of the political engagement of Said and his rising international success was also the time in which he progressively tightened his ties with Spain. After the publication of *Orientalism* (1978), Said became a frequent op-ed contributor to *El País*, the major newspaper in Spain, on occasions writing side-by-side with Goytisolo and Carlos Fuentes, the famous Mexican author. During that time, Said's words awakened the consciousness of many Spanish readers to the Palestinian cause.

This experience also served as an inspiration for Said himself. In his reply to the objections to his *Orientalism*, Said included Goytisolo as one of the fundamental references to continue the anti-Orientalist critique. Also, Al-Andalus's "convivencia," as described by the Spanish intellectual Américo Castro, became a source of inspiration for Said's *West-Eastern Divan Orchestra*. In fact, in the year 2002 the Andalusian regional government became the principal sponsor of the *Divan*. Andalusia became its base and it was also one of the last places visited by Said before he passed away. During that time, the Spanish case became a source of inspiration for an important reconsideration of his own academic work, as he expressed it in the introduction to the second Spanish edition of *Orientalism* published in the year 2002.

This contribution will offer an overview of Said's relation with Spain and Spanish authors based on the study of Said's academic and personal papers currently held at the Rare Book and Manuscript Library of Columbia University. It will focus on the ways this experience shaped Said's reconsideration of his own academic work.

Keywords: Edward Said; Orientalism; Spain;

Said'in Oryantalizm Hakkındaki Fikirlerini İspanya ile İlişkisi Üzerinden Yeniden Düşünmek

Edward Said'in İspanya ile ilişkisinin tarihi hayli eskidir. Otobiyografisi 1960'ların başında keskin bir şekilde sona ermesine rağmen, Said'in İspanya'yı (ve Endülüs'ü) ilk kez 1966'da ziyaret ettiğini ve sonraki on yıllar boyunca sık sık geri döndüğünü biliyoruz. Bu seyahatler sırasında Said, İspanyol tarihi ve kültürüyle tanıştı, Américo Castro'nun eserlerini keşfetti ve yirminci yüzyılın ikinci yarısının en tanınmış İspanyol yazarlarından, Arap ve İslam dünyası uzmanı Juan Goytisolo ile dostluk kurdu. Said'in siyasi mücadelesinin ve artan uluslararası başarısının başladığı dönem, İspanya ile bağlarının da giderek arttığı bir dönemdir. *Oryantalizm*'in (1978) yayımlanmasından sonra Said, İspanya'nın önde gelen gazetelerinden *El País*'e sık sık köşe yazılarıyla katkıda bulunmaya başladı ve zaman zaman Goytisolo ve Meksikalı ünlü yazar Carlos Fuentes ile yan yana yazdı. Bu süre zarfında Said'in yazıları pek çok İspanyol okuyucunun Filistin davasına ilgi duymasını sağladı.

Bu deneyim Said'in kendisi için de bir ilham kaynağı oldu. Said, *Oryantalizm* kitabına yöneltilen itirazlara verdiği cevapta, Goytisolo'yu anti-oryantalist eleştiriyi sürdürmek için temel referanslardan biri olarak gösterdi. Ayrıca, İspanyol entelektüel Américo Castro'nun ifadesiyle Endülüs'ün "convivencia"sı Said'in Batı-Doğu Divan Orkestrası için bir ilham kaynağı olmuştur. Aslında, 2002 yılında Endülüs bölgesel hükümeti Divan'ın ana sponsoru oldu. Endülüs Divan'ın üssü haline geldi ve aynı zamanda Said'in vefatından önce ziyaret ettiği son yerlerden biri oldu. Bu süre zarfında İspanya örneği, Said'in 2002 yılında yayımlanan *Oryantalizm*'in İspanyolcadaki ikinci baskısının girişinde ifade ettiği gibi, kendi akademik çalışmalarının önemli bir yeniden gözden geçirilmesi için bir ilham kaynağı oldu.

Bu çalışma, Said'in Columbia Üniversitesi Nadir Kitaplar ve El Yazmaları Kütüphanesi'nde bulunan akademik ve kişisel belgelerinin incelenmesine dayanarak Said'in İspanya ve İspanyol yazarlarla olan ilişkisine genel bir bakış sunacaktır. Bu deneyimin Said'in kendi akademik çalışmalarını yeniden gözden geçirmesini nasıl şekillendirdiğine odaklanacaktır.

- **Multiple Faces of Muslim Exceptionalism: A Critique of Orientalism, Nativism, and Cultural Relativism- *Mojtaba Mahdavi***

The idea of "Muslim exceptionalism" posits that Muslim culture is fundamentally distinct from other cultures and inherently incompatible with democratic values. Revived after the crisis of contemporary MENA movements (the Arab Spring, Turkey's Gezi park movement, and Iran's pro-democracy movements since 2009), this discourse blames the Muslim's culture and religion

for the durability of authoritarianism and the crisis of democratic social movements in the MENA and beyond. This presentation examines the epistemological roots, intellectual flaws, and political implications of this discourse. Furthermore, it will be shown that this idea is shared by some seemingly opposing views of Orientalism, Orientalism in reverse (religious and nationalist nativism), and a particular reading of cultural relativism.

Orientalism reduces Muslim culture to a monolithic entity devoid of diversity and agency. It perpetuates stereotypes and fosters the perception that Muslims are incapable of embracing democratic ideals. Orientalism in reverse, both in religious and nationalist forms of nativism, reinforces the essentialist idea that Muslim and/or Middle East culture is exceptionally unique, pure, homogeneous and remains in conflict with “Western” norms. Orientalism in reverse perpetuates “self-apartheid” and false cultural binaries to serve certain political goals. Interestingly, certain accounts of cultural relativism are also entangled in the discourse of Muslim exceptionalism. While cultural relativism promotes tolerance and respect for diverse cultures, it could unintentionally reinforce the notion that certain cultures, including Muslim culture, are inherently incompatible with democracy, social justice, and gender equality.

This presentation, in sum, provides a comprehensive critique of the many faces of the concept of Muslim exceptionalism, and its counterproductive political implications. It presents two counter argument to demystify the myth of Muslim Exceptionalism: Firstly, it advocates for the concepts of “multiple modernities” and “pluri-universalism” to challenge the ethnocentric idea of Western universalism as well as cultural particularism associated with the orientalism in reverse and cultural relativism. Secondly, it examines concrete examples of movements advocating for gender, environmental, and socio-political justice in Muslim contexts. These movements challenge multiple manifestations of the discourse of Muslim Exceptionalism.

Müslüman İstisnacılığının Türü Yüzleri: Oryantalizm, Yerlilik/Yerlilik ve Kültürel Göreceliliğin Eleştirisi

"Müslüman istisnacılığı" fikri, Müslüman kültürünün diğer kültürlerden temelde farklı olduğunu ve doğası gereği demokratik değerlerle bağdaşmayacağını öne sürmektedir. Çağdaş MENA hareketlerinin (Arap Baharı, Türkiye'nin Gezi Parkı hareketi ve 2009'dan bu yana İran'daki demokrasi yanlısı hareketler) krizinden sonra yeniden canlanan bu söylem, MENA'daki otoriterliğin kalıcılığından ve demokratik toplumsal hareketlerin krizinden Müslümanların kültürünü ve dinini sorumlu tutmaktadır. Bu sunum, söz konusu söylemin epistemolojik köklerini, entelektüel kusurlarını ve siyasi sonuçlarını incelemektedir. Dahası, bu

fikrin Oryantalizm, tersinden Oryantalizm (dinci ve milliyetçi yerlilik) ve kültürel göreceliliğin belirli bir okuması gibi birbirine zıt görünen bazı görüşler tarafından paylaşıldığı gösterilecektir.

Oryantalizm, Müslüman kültürünü çeşitlilikten ve faillikten yoksun yekpare bir varlığa indirger; klişeleri sürdürür ve Müslümanların demokratik idealleri benimsemekten aciz olduğu algısını besler. Tersine Oryantalizm, hem dinci hem de milliyetçi yerlilik biçimlerinde, Müslüman ve/veya Orta Doğu kültürünün istisnai olarak benzersiz, saf, homojen olduğu ve "Batılı" normlarla çatışma halinde kaldığı şeklindeki özcü fikri güçlendirmektedir. Tersine Oryantalizm, belirli siyasi hedeflere hizmet etmek için "self-apartheid" ve sahte kültürel ikilikleri sürdürür. İlginç bir şekilde, bazı kültürel görecelik anlatıları da Müslüman istisnacılığı söylemiyle iç içe geçmiştir. Kültürel görecelik farklı kültürlerle hoşgörü ve saygıyı teşvik ederken, Müslüman kültürü de dahil olmak üzere belirli kültürlerin doğası gereği demokrasi, sosyal adalet ve toplumsal cinsiyet eşitliği ile bağdaşmadığı fikrini istemeden de olsa pekiştirebilir.

Bu sunum, özetle, Müslüman istisnacılığı kavramının birçok yüzünün ve zarar verici siyasi sonuçlarının kapsamlı bir eleştirisini sunmaktadır. Müslüman İstisnacılığı mitinin gizemini çözmek için iki karşı argüman sunmaktadır: İlk olarak, etnosentrik Batı evrenselciliği fikrinin yanı sıra tersine oryantalizm ve kültürel görecelilikle ilişkili kültürel tikelciliğe meydan okumak için "çoklu modernlikler" ve "çoklu evrenselcilik" kavramlarını savunmaktadır. İkinci olarak, Müslüman bağlamlarda toplumsal cinsiyet, çevre ve sosyo-politik adaleti savunan hareketlerin somut örneklerini incelemektedir. Bu hareketler, Müslüman İstisnacılığı söyleminin çeşitli tezahürlerine meydan okumaktadır.

Anahtar kavramlar: Müslüman istisnacılığı, tersine oryantalizm, kültürel görecelik, çoklu modernlikler

02.11.2023 PERŞEMBE/THURSDAY

Açılış Konuşması/Opening Lecture

Oryantalizm ve İslam Araştırmaları- Mürteza Bedir

Oryantalizm, diğer bilimsel yaklaşımların önyargılarından ayrı bir tavır olarak çok eleştirildi. Kuşkusuz bu eleştiriler haklı bir temele dayanıyordu. Ancak oryantalizmin ön yargılarının bir kısmı aslında modernitenin bilimsel ön yargılarının bir yansıması olarak görülmelidir. Batı merkezci bilimsel yaklaşımın tüm diğer kültürlerdeki bilimselliği yaftalayan anlayışı

oryantalizmin bilimsel yaklaşımlarını da etkilemesi kaçınılmazdı. Ancak oryantalizmin aynı zamanda modern bilimsel usul ve kuramların sahip olduğu avantajları da bünyesinde barındırdığı gerçeğini son 50 yılda oryantalizm yapılan eleştiriler göz ardı etme eğilimindedir. İslam araştırmalarında oryantalizmin kuşkusuz pek çok yanlış varsayım ve önyargılar ürettiği ve hukuktan felsefeye, siyasetten doğa bilimlerine pek çok hatalı hükümlere bu varsayım ve önyargılar sebebiyle düştüğünde kuşku yoktur. Mesela siyaset yazılarının herhangi bir bilimsel-ahlaki kaygı taşımaksızın salt konjonktürel belirlemelere maruz kaldığı, hukukun kuramsal kalıp uygulamaya yabancılaşarak kendisini değişime kapattığı, yani içtihadı terk ettiği, hadislerin ve ilk yüzyıla ait İslami gelenek bilgisinin büyük ölçüde uydurma olduğu, kelamın ve felsefenin özgünlük içermediği gibi pek çok hüküm oryantalizmin tüm eleştirilere rağmen hala belirli bir düzeyde savunmaya devam ettiği kabullerdir.

Diğer yandan İslam araştırmalarının oryantalizmin eşzamanlı olarak yine hâkim modernite baskısı altında Müslüman alimler/akademisyenler tarafından dönüştürülmesi olgusunu da dikkate almamız gerekir. Ulus-devletlerin 1920'ler, 1930'lardan itibaren ortaya çıkmasıyla İslam ilim geleneğinin sözcüleri olan ulema yeni yüksek eğitim kurumlarında İslami geleneğin bilimsel yaklaşımlarına dönük ciddi eleştiriler geliştirdiler ve bu eleştirilerin hasılası olarak İslam ilim geleneğinin disiplinlerini kuramsal ve yöntemsel açıdan dönüştürdüler. Müslüman alimler/akademisyenlerce geliştirilen yeni fikir ve kabullerin büyük ölçüde oryantalizmin kabulleriyle örtüşmesi bir tesadüf olmasa gerekir. Burada oryantalizmin modern Müslüman ilim zihnini etkilemesinden söz edilse de bu örtüşmenin sadece söz konusu tek taraflı etkiyle açıklanması yeterli değildir. Her iki kampın yaklaşımlarındaki ortak kabulleri belki modernite etkisi altındaki zihinlerin İslam tarih ve geleneğine bakışta ortaya çıkardığı tepkiler olarak okumak daha doğru olabilir. Mesela gerileme edebiyatı her iki kampın ortak kabulüdür ve büyük olasılıkla günümüzden geçmişe bakmak ve geçmişini halihazır durumdan hareketle değerlendirmekten kaynaklıdır.

İslam çalışmalarında modern Müslüman alim/akademisyenlerin geliştirdikleri yeni yöntem ve bilimselliği oryantalizmin yöntem ve bilimselliğiyle kıyasladığımızda oryantalizmin tüm yukarıda sözü edilen zaaflarına rağmen bazı açılardan modern Müslüman bilim çabalarından çok daha bilimsel kriterlere riayet ettiğini söyleyebiliriz. Çünkü eski kuram ve yöntemleri terketten sonra modern Müslüman akademik yazın maalesef batıdaki muadillerinininkinin standardını henüz geliştirememiştir. Oryantalizmi eleştirirken bu olguyu da mutlaka göz önünde bulundurmak durumundayız. Kuşkusuz batı bilim geleneğinin eleştirel düşünüşe sahip olması oryantalizmi de etkilemiş ve artık oryantalizm 20. Yüzyılın ilk yarısındaki gibi çok rahat bir

söyleme sahip değildir, işi çok daha zordur. Bunun nedeni Müslüman dünyanın bilimsel teamüllerindeki olumlu gelişmelerle batıda Müslüman azınlıkların akademik çevrelere dahil olmasıyla oryantalizmin daha sıkı bir denetimle karşı karşıya kalmasıdır. Bu çalışmada oryantalizmi artık İslam araştırmalarına sadece dışardan bakan bir göz olarak değerlendiremeyeceği olgusuna dikkat çekeceğim. Aksine bugün oryantalizmin içinde Müslüman dünyadaki akademik çevrelerle batı Avrupa'daki Müslüman topluluklar da dahildir. Bu olgu İslam araştırmalarında eleştirel düşüncüyü çok daha mümkün kılan bir fırsat doğurmaktadır.

Anahtar kelimeler: Avrupa merkezilik, bilimsel önyargı, İslam çalışmaları, hadis, fıkıh, geri kalma

Orientalism and Islamic Studies

Orientalism was much criticized as an attitude separate from the prejudices of other scientific approaches. Undoubtedly, these criticisms were justified. However, some of the prejudices of Orientalism should actually be seen as a reflection of the scientific prejudices of modernity. It was inevitable that the Western-centered scientific approach, which stigmatized the science of all other cultures, would also affect the scientific approaches of orientalism. However, the criticism of orientalism in the last 50 years has tended to ignore the fact that orientalism also embodies the advantages of modern scientific procedures and theories. There is no doubt that orientalism in Islamic studies has produced many false assumptions and prejudices, and that many erroneous conclusions in the fields of law, philosophy, politics, and natural sciences have been based on these assumptions and prejudices. For example, the assumptions that political writings are subject to purely conjunctural determinations without any scientific-moral concerns, that the law has closed itself to change by alienating itself from theory and practice, that is, it has abandoned *ijtihad*, that the hadiths and the knowledge of the Islamic tradition of the first century are largely fabricated, and that theology and philosophy lack originality are all assumptions that Orientalism continues to defend to a certain extent despite all criticisms.

On the other hand, in Islamic studies, we must also take into account the fact that orientalism was simultaneously transformed by Muslim scholars/academics under the pressure of the dominant modernity. With the emergence of nation-states in the 1920s and 1930s, the *ulema*, the spokespersons of the Islamic scholarly tradition, developed serious critiques of the scientific approaches of the Islamic tradition in the new institutions of higher education and, as a result of these critiques, transformed the disciplines of the Islamic scholarly tradition theoretically

and methodologically. It is therefore no coincidence that the new ideas and assumptions developed by Muslim scholars largely overlapped with those of orientalism. Although the influence of Orientalism on the modern Muslim scholarly mind is mentioned here, it is not sufficient to explain this overlap only through this one-sided influence. It may be more accurate to read the common assumptions in the approaches of both camps as the reactions of minds under the influence of modernity in the view of Islamic history and tradition. For example, the literature of regression is a common assumption of both camps and most likely stems from looking at the past from the present and evaluating the past in terms of the current situation.

When we compare the new method and scientific approach developed by modern Muslim scholars/academics in Islamic studies with the method and scientific approach of orientalism, we can say that despite all the above-mentioned weaknesses of orientalism, it complies with much more scientific criteria than modern Muslim scientific efforts in some respects. This is because, having abandoned the old theories and methods, modern Muslim academic literature has unfortunately not yet developed to the standard of its western counterparts. We have to take this fact into consideration when criticizing Orientalism. Undoubtedly, the critical thinking of the western scientific tradition has also affected orientalism. For this reason, Orientalism no longer has such an easy discourse as it did in the first half of the 20th century; its job is much more difficult. The reason for this is that with the positive developments in the scientific practices of the Muslim world and the inclusion of Muslim minorities in academic circles in the West, orientalism has faced a stricter control. In this paper, I will draw attention to the fact that Orientalism can no longer be considered as an outsider's eye on Islamic studies. On the contrary, Orientalism today includes academic circles in the Muslim world and Muslim communities in western Europe. This phenomenon creates an opportunity that makes critical thinking in Islamic studies much more possible.

Key words: Euro-centricism, scientific prejudice, Islamic studies, hadith, fiqh, arrearge.

10. OTURUM *Oryantalizm ve Hadis Araştırmaları/Orientalism and Hadıth Studies*

- **Şarkiyat Çalışmalarında Yeni Bir Yaklaşım: Jonathan A.C. Brown Örneği- Dilek Tekin**

Edward Saıd'ın Şarkiyatçılık kitabıyla somut hale gelen oryantalizme yönelik olumsuz yaklaşımlar oryantalizm kavramına yüklenen yeni anlamlardan rahatsızlık duyulmasına sebep olmuştur. Bunun neticesinde kavram tedavülden kaldırılrsa da oryantalizm sahasındaki araştırmalar ve faaliyetler nihayete ermedi. Oryantalizm sahasında elde edilen birikim Doğu

araştırmaları, Kuzey Afrika ve Asya Araştırmaları, İşlam Araştırmaları gibi isimlendirmelerle ifade edilen özel uzmanlık sahalarına dđnüştü ve tevarüs edilen gelenek varlığını bu şekilde devam ettirdi. Öte yandan isimlendirmedeki farklılık sayesinde bu uzmanlık alanlarında Batılı/Batılı olmayan, Müslüman/Gayr-i müslim pek çok araştırmacı yetişti. Bu tebliğde sorgulama ve araştırma süreci neticesinde Hristiyanlığı terk ederek İşlam'ı tercih eden Amerikalı mühtedi Jonathan A.C. Brown'ın İşlam araştırmalarına özellikle de hadis ilmine katkıları ele alınacaktır. Amacımız Batı kültüründe doğmuş, büyümüş, yetişmiş, eleştirel ve sorgulayıcı bir zihne sahip Batılı, Müslüman olması hasebiyle de kalben Doğulu olan bir İşlam araştırmacısının hadislerle ilgili temel meselelere yaklaşımını ortaya koyarak birbirine tamamen zıt olduğu iddia edilen iki kültürün mezcedilmesinin imkanını dair bir yaklaşım aramaktır. Bunun için bir Müslüman olarak, İşlâm kültürünü içinde yetiştiği Batılı değerlerle bütünleştirerek yorumlamaya çalışan Brown'ın modern dönemde tartışılan hangi hadis meselelerini nasıl ele aldığı, hangi paradigmadan hareketle nasıl cevaplar verdiği tespit edilerek bunun analizi yapılacaktır. Brown'ın Batılı birikiminin Hadis ilmine yaklaşımına tesiri, etkileri ve katkıları nelerdir? sorularının izi sürülecektir. Edward Saîd'in dediği gibi "bilgi güçtür ve bir şey üzerine çalışma onun üzerine kontrol kurma faaliyetidir." Buradan hareketle Brown'ın Batıdaki hadis araştırmalarına ve oryantalistlerin hadislere yönelik iddialarına karşı tutumu ve değerlendirmesi de ayrıca önemi haizdir. Zira o Batıda hadislere yönelik olumsuz bakış açısı ve hadislerin sıhhati ve kaynağı ile ilgili tartışmalara yazdığı kitaplar ve makaleleriyle, verdiği konferanslarla cevap üretmeye ve doğrusunu ortaya koymaya çalışan bir araştırmacıdır. Bu tebliğde Brown'ın hadislerle ilgili tüm bu tartışmalara yaklaşımı ve hadislere bakış açısını ortaya koymak için öncelikle Hadith: Muhammad's Legacy in the Medieval and Modern World, Misquoting Muhammad: The Challenge and Choices of Interpreting the Prophet's Legacy adlı eserleri incelenecek ve diğer kitap ve makaleleri de taranacaktır.

Anahtar Kavramlar: Edward Said, oryantalizm, hadis, Jonathan A.C. Brown, sıhhat meselesi

A New Approach to Oriental Studies: The Case of Jonathan A.C. Brown

Negative approaches to orientalism, which became clear with Edward Said's book *Orientalism*, caused discomfort with the new negative meanings attributed to the concept of orientalism. As a result, although the concept was taken out of circulation, research and activities in the field of orientalism did not come to an end. The knowledge gained in the field of orientalism has turned into special fields of expertise, such as Oriental Studies, North African and Asian Studies, and Islamic Studies, and the inherited tradition has continued to exist in this way. On the other hand, thanks to the difference in nomenclature, many Western/non-Western, Muslim/non-Muslim

researchers were trained in these areas of expertise. In this paper, the American convert Jonathan A.C. Brown's, who left Christianity and preferred Islam through the questioning and research process contributions to Islamic studies, especially to the science of hadith, will be discussed. Our aim is to look for to the possibility of an approach combining two cultures, which are claimed to be completely opposite to each other, by revealing the approach of an Islamic researcher, who was born, raised, brought up in Western culture, has a critical and questioning mind, and is an Easterner at heart because of being Muslim. For this reason, as a Muslim Brown, who tries to interpret the Islamic culture by integrating it with the Western values in which he grew up, will be determined, and analyzed by determining which hadith issues discussed in the modern period and how he answered them based on which paradigm. What are the effects and contributions of Brown's Western knowledge on his approach to the science of Hadith? questions will be focused on. Just as Edward Said said, "knowledge is power, and working on something is the activity of gaining control over it." From this point of view, Brown's attitude and evaluation against hadith studies in the West and the claims of orientalists about hadiths are also important. Because he is a researcher who tries to produce answers and to reveal the truth with his books and articles and conferences about the negative point of view towards hadiths and the authenticity and origin of hadiths in the West. In this paper, his books of Hadith: Muhammad's Legacy in the Medieval and Modern World, Misquoting Muhammad: The Challenge and Choices of Interpreting the Prophet's Legacy will be examined and his other books and articles will be examined in order to understand Brown's approach to all these discussions about hadith and his point of view will also be studied.

Keywords: Edward Said, orientalism, hadiths, Jonathan A. C. Brown, authenticity

- **Mutavassıt Oryantalistlerin Hadis Savunusu ve Paradigma Değişiminin İmkânı-
*Fatma Kızıl***

Batı'da yaklaşık olarak XIX. yüzyılda başlayan akademik hadis çalışmaları kapsamında oryantalistleri; Ignaz Goldziher (ö. 1921), Joseph Schacht (ö. 1969), G. H. A. Juynboll (ö. 2010) gibi isimlerin temsil ettiği "şüpheciler", Patricia Crone (ö. 2015), Michael Cook gibi isimlerle özdeşleşmiş "revizyonistler" ve Harald Motzki (ö. 2019) ve Gregor Schoeler'in temsil gücü en yüksek örnekleri olduğu "mutavassıt" oryantalistler şeklinde üç grupta ele almak mümkün görünmektedir. Bu tebliğde mutavassıt oryantalistler arasında bilhassa Motzki, Schoeler ve Andreas Görke'nin çalışmalarında, şüpheci ve revizyonist oryantalistlere hadis tarihlendirmeleri bağlamında yönelttikleri tenkitler ele alınacak, söz konusu oryantalistlerin

çalışmalarının oryantalist paradigma içerisinde bir değişime neden olup olmadığı veya ileriye dönük bu tür bir değişimin imkânı tartışılacaktır. Ayrıca revizyonist ve şüphecilere yönelik tenkitlerine rağmen neden söz konusu isimlerin hâlâ oryantalist paradigma içerisinde değerlendirildiği de çalışmalarından örneklerle gösterilecektir. Mutavassıt oryantalistlerle diğer grupların fikir ayrılıklarını takip edebilmek için birbirlerinin çalışmalarına yazdıkları değerlendirme ve tenkitlere öncelik verilecektir. Netice olarak oryantalistler için daha önce yapılan mutavassıt-şüpheli-revizyonist tasnifinin hâlâ geçerli olup olmadığı hakkında da bir neticeye varılacaktır.

Anahtar Kavramlar: Hadis, oryantalizm, oryantalist paradigma, mutavassıt oryantalistler

Defense of Ḥadīth by the Middle-Ground Orientalists' and the Prospect of a Paradigm Shift?

Within the scope of academic hadith studies, began in the West in the nineteenth century, orientalist can be divided into “skeptical scholars” represented by Ignaz Goldziher (d. 1921), Joseph Schacht (d. 1969), G. H. A. Juynboll (d. 2010), “revisionists” identified with names such as Patricia Crone (d. 2015), Michael Cook (d. 2015); and “middle-ground orientalist” with the most representative examples of scholars such as Harald Motzki (d. 2019), and Gregor Schoeler (d. 2019). In this paper, the criticisms of skeptical and revisionist orientalist in the context of hadith dating in the works of Motzki, Schoeler and Andreas Görke will be discussed, and whether the works of these orientalist have caused a shift within the orientalist paradigm or the possibility of such a change in the future will be discussed. Furthermore, examples from their works will be used to demonstrate why middle-ground orientalist should still be recognized within the orientalist paradigm despite their criticisms of revisionist and skeptical scholars. The evaluations and criticisms of each other's works will be prioritized in order to follow the differences of opinion between the middle-ground orientalist and other groups. As a result, it will be determined whether the prior classification of orientalist as middle-ground, skeptical, or revisionist is still valid.

Keywords: Ḥadīth, Western ḥadīth, orientalist paradigm, middle-ground orientalist

- **Batı'da Son On Yılda Yapılan Hadis Çalışmalarında Güncel Oryantalistik Eğilimler- *Fatma Betül Altıntaş***

Oryantalizm, 18. yüzyılın sonundan itibaren akademik ilgi, filoloji araştırmaları ile birlikte sömürgecilik ve misyonerlik faaliyetlerinin etkisiyle akademik bir disiplin olarak şekillenmeye

başlamıştır. İlk olarak Hz. Peygamber'in hayatıyla ilgili konular çevresinde başlayan çalışmalar, 20. Yüzyılda Goldziher'in hadislerle ilgili Batı'da yazılmış müstakil ilk çalışma kabul edilebilecek Muhammedanische Studien adlı eseriyle birlikte, daha çok hadislerin güvenilirliği ve tarihlendirilmesini merkeze alan konular üzerinde yoğunlaşmıştır. Hadislerin metin, sened veya kaynaklarının analiz edildiği ve kökenini Kitâb-ı Mukaddes tenkidinden alan çeşitli yöntemlerin ön planda olduğu rivayetlerin güvenilirliği konusu, uzun süre çalışmaların odak noktası olmuştur. Son dönemlerde, hadislerin güvenilirliğine yönelik tartışmaların değişen anlam/yorum teorileri; sosyal, siyasi, kültürel şartlar; tarihsel ve felsefi tartışmalar sebebiyle yerini büyük oranda metinlerin güvenilirliği yerine anlaşılması ve anlamlandırılması konusuna bıraktığı zaman zaman dile getirilen bir iddiadır. Güncel tartışmaların ve literatürün takibi hususunda -bireysel bazı çabalar hariç- ciddi boşlukların varlığı, hem bu iddianın hem de 21. yüzyılda Batı'da gerçekleştirilen güncel hadis çalışmalarının genel karakteristiğinin tespitini güçleştirmektedir. Bu bildiri, süreli yayınlar kapsamındaki makaleler üzerinden Batı'da güncel hadis çalışmalarının son on yıldaki eğilim ve karakteristik özelliklerine odaklanacaktır. Bu bildirin amacı, 2012-2022 yılları arasında Avrupa ve Amerika merkezli olarak yayınlanan WoS ve Scopus gibi indeksler ile bunlar dışındaki alan indekslerinde taranan akademik dergilerde hadis alanında yayınlanmış özgün makalelerin isim, özet ve anahtar kelimelerine nitel analiz yöntemlerinden içerik ve metin analizi uygulayarak son on yılda Batı'da yapılmış hadis konulu çalışmalardaki güncel eğilimler hakkında tespitte bulunmak ve bu eğilimlerin önceki dönemlerden farklı yönlerini yorumlamaktır.

Anahtar Kavramlar: Hadis, Oryantalizm, Süreli Yayınlar, İçerik Analizi, Metin Analizi, Eğilim

Current Orientalist Trends in Hadith Studies in the West during the Last Decade

Orientalism emerged as an academic discipline in the late 18th century, influenced by academic curiosity, philological research, colonialism, and missionary activities. Initially focused on the life of Prophet Muhammad, studies in the 20th century increasingly delved into the reliability and dating of hadiths. Notably, Goldziher's Muhammadanische Studien can be regarded as the first significant Western work on hadiths. Western scholarship has long prioritized the authenticity of hadiths, examining their matns, sanads, and sources, often drawing upon methods derived from biblical criticism. However, more recently, it has been suggested that the debate surrounding the reliability of hadiths has given way to discussions centered on understanding and interpreting texts. This shift is attributed to evolving theories of meaning and interpretation, as well as considerations of social, political, cultural, historical, and philosophical contexts. Nonetheless, due to significant gaps in existing debates and literature,

with few exceptions from individual scholars, it remains challenging to verify both this claim and the overarching characteristics of contemporary Western studies on hadiths in the 21st century. This paper will focus on the trends and characteristics of contemporary hadith studies in the West over the last decade through academic articles in periodicals. To achieve this, a qualitative analysis will be conducted, applying content and textual analysis to the titles, abstracts, and keywords of original articles published in reputable academic journals indexed in platforms such as WoS and Scopus. The focus will be on publications from Europe and United States between 2012 and 2022. By interpreting the various dimensions of these trends in relation to previous periods, this research endeavors to shed light on the state of contemporary Western scholarship on hadiths.

Keywords: Hadith, Orientalism, Periodicals, Content Analysis, Text Analysis, Trend

11. OTURUM *Felsefe'nin Aynasında Oryantalizm/Orientalism in the Mirror of Philosophy*

- **Oryantalizmin “Klasik-Sonrası” ile İmtihani: İslam Felsefesi Bağlamında Bir Değerlendirme- M. Cüneyt Kaya**

Oryantalizmin tarihinde İslam dünyasında felâsife tarafından üretilen felsefenin özel bir yerinin olduğu söylenebilir. Modern Avrupa'nın inşasında Antik Yunan'a bahşedilen kurucu rol düşünüldüğünde, aynı kaynaktan beslenen felâsifenin hem Antik Yunan'la olan ilişkisi hem de Latince ve İbranice üzerinden Avrupa'nın Antik felsefeyle tanışmasındaki kritik rolü, oryantalistler açısından erken tarihlerden itibaren önemli bir araştırma gündemi olmuştur. Hiç şüphesiz Antik Yunan ortak paydası, naklî ilimlerle kıyaslandığında, oryantalistlerin felsefeye daha kolay nüfuz etmelerini sağladığı gibi, mukayeseleri çalışmalar yapmalarına da imkân vermiştir. Bu çalışmalar uzun yıllar boyunca oryantalizmin İslam toplumlarına yönelik önyargılarıyla çeşitli düzeylerde malul olsa da otuz yılı geçkin bir zamandır, gerek felsefenin Antik Yunan'la ilişkisinin mahiyeti, gerek felâsifenin öğretilerinin felsefi değeri, gerekse bu öğretilerin etkileri açısından daha mutedil bir yaklaşıma sahip oldukları söylenebilir. Son on yılda İslam düşüncesinin XIII. yüzyıl ve sonrasındaki durumuna yönelik oryantalist çalışmalarda artan ilginin beraberinde getirdiği belki de en önemli mesele ise söz konusu dönemin mahiyetinin nasıl belirleneceği sorusudur. Bir yönüyle “felsefe”nin ne olduğu sorusunun merkezde yer aldığı bu mesele, felsefe ile kelâm ve tasavvuf arasındaki ilişkilerin sorgulanmasını içerdiği gibi modernleşme dönemine kadar uzanan geniş zaman dilimindeki entelektüel hayatın tümüne dair yargıları da beraberinde getirmektedir. Bu tebliğin amacı, genellikle “klasik-sonrası” (post-classical) olarak atıfta bulunulan bu döneme dair oryantalist

çalışmalarındaki temel yönelimleri ortaya koyarak felsefe özelinde oryantalizmin güncel görünümünü yorumlamaktır.

Orientalism's Trials with the «Post-Classical»: An Evaluation in the Context of Islamic Philosophy

It can be asserted that the philosophy (*falsafa*) produced by philosophers (*falāsifa*) in the Islamic world occupies a unique position in the history of Orientalism. Given the foundational role accorded to Ancient Greece in the construction of Modern Europe, the connection between philosophy, which draws from the same source, and Ancient Greece, along with its critical role in introducing Europe to ancient philosophy through Latin and Hebrew, has been a significant focus of research for orientalists since early times. Undoubtedly, the common underpinning of ancient philosophy has not only made it easier for orientalists to delve into philosophy in comparison to the transmitted or traditional sciences in Islam but has also facilitated comparative studies.

Although these studies have, for many years, existed at various levels with the biases of orientalism towards Islamic societies, it can be affirmed that, for over thirty years, a more moderate approach has been adopted concerning both the nature of *falsafa*'s relationship with ancient philosophy, the philosophical value of the teachings of *falāsifa*, and the impacts of these teachings. In the last decade, perhaps the most crucial issue arising from the increasing interest in orientalist studies regarding Islamic thought in the 12th century and beyond is the question of how to determine the nature of this period. In one sense, this issue, which places the question of what “philosophy” is at its core, involves an inquiry into the relationships between philosophy, theology (*kalām*), and mysticism (*taşawwuf*). It also leads to judgments about intellectual life over an extensive period dating back to the modernization period.

The objective of this paper is to interpret the current dimensions of orientalism in philosophy by elucidating the fundamental trends in orientalist studies concerning this era, commonly referred to as the “post-classical” period.

- **Oryantalizm-Oksidentalizmin Ötesinde: Charles E. Butterworth'ün Fârâbî ve İbn Rüşd Okuması- Ali Tekin**

Bu bildirinin amacı Amerika'da doğup büyümüş, lisans ve lisansüstü eğitimini bu ülkede almış bir İslam mantıkçısı ve İslam felsefecisi olan Charles E. Butterworth'ün (d. 1938) Arap-İslam mantık ve felsefe geleneği üzerine yaptığı çalışmalarını modern dönemlerde ortaya çıkan ve

akademik olmanın yanı sıra toplumsal ve politik yönleri de olduğu görülen oryantalizm-oksidentalizm tartışmalarının ötesine geçerek değerlendirmenin imkanını ortaya koymaktır. Bu kapsamda Butterworth'ün iki büyük İslam mantıkcısı ve filozofu olan Fârâbî ve İbn Rüşd üzerine kaleme aldığı çalışmalardaki yöntem, bakış açısı, ve yorumlama tarzı ile, Fârâbî ve İbn Rüşd'ün Aristoteles şerhlerinde izledikleri yöntem, sahip oldukları bakış açıları ve yorumlama tarzları arasında bağlantılar kurulmaya çalışılacaktır. Gerek Butterworth'ün Fârâbî ve İbn Rüşd üzerine yaptığı çalışmaların ve gerekse Fârâbî ve İbn Rüşd'ün Aristoteles üzerine şerhlerinin oryantalizm-oksidentalizm gibi paradigmalardan ötesine geçebilen insani edimler olarak yorumlanması doğru olacaktır. Zira Fârâbî ve İbn Rüşd İslam öncesi dönemde ve farklı bir kültürde yaşamış Yunanlı bir filozof olan Aristoteles'in teorilerini benimsemekten çekinmemişlerdir. Butterworth ise aynı zamanda Fransa'da Rousseau üzerine doktora yapmış olmasına ve farklı Batı dillerini de bilmesine rağmen hayatını İslam filozoflarının teorileri üzerine çalışmaya adanmıştır. Butterworth'ün 'Islam as a Civilization', Rhetoric and Reason: A Study on Averroes' Commentary on Aristotle's Rhetoric ve 'Alfarabi's Goal: Political Philosophy, Not Political Theology', 'Translation and Philosophy: The Case of Averroes' Commentaries' gibi çalışmalarını, Fârâbî'nin Kitâbu'l-Hurûf, Kitâbu'l-Hatâbe, Kitâbu'l-Kıyâsi's-Sagîr gibi kitaplarını ve İbn Rüşd'ün Faslu'l-Makâl, Tefsîru Mâ Ba'de't-Tabî'a ve Telhîsu Kitâbi'l-Kıyâs gibi eserlerini incelediğimizde Butterworth'ün farklı bir kültür ve medeniyette yetişmiş filozoflara bakışının Fârâbî ve İbn Rüşd'ün Yunan filozofu Aristoteles'e bakışlarının benzer olduğunu söylememiz mümkün gözükmemektedir.

Anahtar Kavramlar: Oryantalizm, Mantık, İslam Felsefesi, Charles E. Butterworth

Beyond the Orientalism-Occidentalism: Charles E. Butterworth's Reading of Al-Fârâbî and İbn Rüşd

The aim of this paper is to reveal the possibility of evaluating studies of Prof. Charles E. Butterworth (b. 1938), a great Arabic logic and philosophy scholar who was born and raised in United States of America, received his undergraduate, MA and PhD degrees in this country, on the Arabic-Islamic logic and philosophy tradition by going beyond the discussion of orientalism-occidentalism, which emerged in modern times and are seen to have social and political aspects as well as being academic. In this context, we will try to establish connection between Butterworth's method, perspective, interpretation style, in his studies on two great Islamic logicians and philosophers Alfarabi and Ibn Rüşd, and Alfarabi's and Ibn Rüşd's methods, perspectives, interpretation styles in their commentaries on Aristotle's logical and philosophical works. It would be convenient to interpret both Butterworth's studies on Alfarabi

and Ibn Rushd; the commentaries on Aristotle by Alfarabi and Ibn Rushd, as human acts that can go beyond the political paradigm like orientalism and occidentalism. Thus, Alfarabi and Ibn Rushd did not hesitate to adopt the theories of the Greek philosopher who lived in the pre-Islamic period and in a different culture. As for Butterworth, he devoted his life to studying Islamic philosophers' theories although he had also PhD on Rousseau in France and knew different Western languages. When we examine Butterworth's studies like 'Islam as a Civilization', Rhetoric and Reason: A Study on Averroes' Commentary on Aristotle's Rhetoric ve 'Alfarabi's Goal: Political Philosophy, Not Political Theology', 'Translation and Philosophy: The Case of Averroes' Commentaries', Alfarabi's books like Book of Letters, Book of Rhetoric, and Book of Short Syllogism and Ibn Rushd's works like the Decisive Treatise, Long Commentary on Metaphysics and Middle Commentary on Syllogism, it is possible for us to say that Butterworth's perspective on philosophers in the different culture and civilization is similar to Alfarabi's and Ibn Rushd's perspective on Greek philosopher Aristotle.

Keywords: Orientalism, Logic, Islamic Philosophy, Charles E. Butterworth

- **İslam Felsefesi Çalışmalarında Oryantalizmin Dönüşümü: Bağlam-bağımlı ve Çoklu Yorumlamaya Geçiş- Kübra Bilgin Tiryaki**

İslam felsefesi çalışmalarının önemli bir kısmı halihazırda oryantalist üretimin bir parçası olan Ortadoğu-İslam Araştırmaları Merkezlerinde sürdürülmektedir. Kurumsal süreklilikle birlikte özellikle son yirmi yıl içerisinde İslam felsefesi, kelamı ve tasavvufunu içine alan İslam nazariyatı alanında yapılan çalışmalar ele alınan dönem, kapsam bakımından genişlemeye başlamıştır. Ayrıntılandırılan bu çalışmaların da etkisiyle İslam nazariyatındaki meselelere, alımlamadan ziyade Batı düşüncesiyle etkileşimi içerisinde bakma gerekliliği yöntemsel olarak baskın bir tavır haline gelmiştir. Bu durum İslam nazariyatının üretildiği 9.yüzyıl-19.yüzyıl aralığının, felsefe tarihinin akışı içerisinde kesintisiz bir şekilde değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Söz konusu okumanın belli dönemlere yoğunlaşan temsilcileri olan Richard Sorabji, Peter Adamson ve Dag Nikolaus Hasse gibi isimler çağdaş oryantalist çalışmalar içerisinde öne çıkmaktadır. Etkileşim-bağımlı olarak adlandırdığımız bu yeni yaklaşımın ilişki kurulan araştırma nesnesine dair önceki oryantalist çalışmalar dikkate alındığında nasıl bir farklılık ortaya çıkardığı bu tebliğ içerisinde cevaplanması gereken temel meseleyi oluşturmaktadır. Etkileşim-bağımlı yaklaşımdan kasıt, edilgin bir alımlama yerine İslam nazariyatı ve Batı düşüncesi arasındaki etkileşim noktalarını açığa çıkarmaya odaklanan bir yaklaşımın benimsenmesidir. İslam felsefesinin kesintisiz bir felsefe okuması içerisinde

edindiği bu yeni bağlamında öncesine nispetle değişen ve süreklilik arz eden hususların neler olduğu Sorabji, Adamson ve Hasse'nin yorumlama biçimleri dikkate alınarak incelenecektir.

The Transformation of Orientalism in the Study of Islamic Philosophy: Transition to Interaction Dependent Interpretation

A significant portion of Islamic philosophy studies are currently carried out in the Centers for Middle Eastern-Islamic Studies, which are part of the Orientalist production. Along with institutional continuity, especially in the last two decades, studies in the field of Islamic theory, which includes Islamic philosophy, theology and sufism, have started to expand in terms of the period and scope. With the influence of these elaborated studies, the necessity of looking at the issues in Islamic theory in terms of its interaction with Western thought rather than reception has become a methodologically dominant attitude. This has led to the necessity of an uninterrupted evaluation of the 9th century-19th century period in which Islamic theorizing was produced within the flow of the history of philosophy. Names such as Richard Sorabji, Peter Adamson and Dag Nikolaus Hasse, who are the representatives of this reading focusing on certain periods, stand out in contemporary orientalist studies. The main issue to be answered in this paper is how this new approach, which we call interaction-dependent, differs from previous orientalist studies in terms of the object of research with which the relationship is established. What is meant by the interaction-dependent approach is the adoption of an approach that focuses on revealing the points of interaction between Islamic theory and Western thought instead of a passive reception. In this new context of Islamic philosophy within a continuous philosophical reading, the issues of change and continuity will be analyzed by taking into account the interpretation styles of Sorabji, Adamson and Hasse.

12. OTURUM Örtük Oryantalizmler/Latent Orientalisms

- **Edward Said'in Oryantalizm'ini Freud'un "Tekinsiz" Kavramıyla Yeniden Okumak- Dilek Tüfekçi Can**

Tarihten Antropolojiye, Siyaset Biliminden Din Bilimine, Kültürel Araştırmalarından Edebi Eleştirilere kadar daha birçok alanda etkili olan ve 20. Yüzyılın son çeyreğine özellikle sömürge-sonrası söylemleri ile hem Batı'nın hem Doğu'nun, ama en çok da Batı'nın, kendisini yeniden yorumlamasını sağlayan Edward Said, 1978 yılında yayınlanan Oryantalizm adlı çığır açan eseriyle Beşerî Bilimlere önemli katkılarda bulunmuştur. Said, aslında bu eserde Ortadoğu'da hiç bulunmamış veya Ortadoğulu ile hiç tanışma fırsatı olmamış Batılıların, Ortadoğu hakkında nasıl olur da genel bir yargıya veya sabit bir düşünceye sahip olabildiklerini

oldukça irdeleyici ve derinlikli bir biçimde sorgular. Said, bir taraftan Batıdan Doğunun ne kadar farklı görüldüğünü yaptığı tespitlerle ortaya koymaya çalışırken diğer taraftan da özellikle Avrupa ve ABD'nin Ortadoğu halklarına karşı geliştirdiği basmakalıp (stereotypical) olan her türlü anlayış, olgu, düşünce ve duygunun yeniden sorgulanmasının gerekliliği üzerinde durur. Bütün bunları irdelerken Said, Oryantalizm'in aslında Doğudan ziyade Batının kendisi ile ilgili olduğunu da ileri sürer. Diğer bir deyişle, Batı Doğuyu tanımlarken aslında kendi benmerkezci bakış açısı ile daha çok kendini tanımlamaktadır. Bu çalışmanın amacı Said'in Oryantalizm adlı eserindeki Batı'ya odaklanarak Batının algıladığı şekilde Doğunun onlara nasıl görüldüğünü Sigmund Freud'un "tekinsiz" (unheimlich/the uncanny) kavramıyla İngiliz edebiyatındaki eserlerden faydalanarak açıklamaktır. Freud 1919 yılında Imago adlı dergide yayınladığı "Tekinsiz" (Unheimlich) başlıklı makalesinde, "tanıdık, bildik, yerli" gibi anlamlara gelen "heimlich" kelimesinin zıt anlamı olan "unheimlich" kelimesini "bilinmeyen, tanıdık olmayan veya yerli olmayan" bir durumu ifade etmek için kullanır. "Tekinsiz olanı" ise dehşet, korku ve kaygı gibi terimlerle açıklamaya çalışan Freud, bireyin "tekinsiz olanı" bu şekilde algılamasının temel nedenleri olarak "zihinsel belirsizlik", "yabancılaşma hissi" ve "ait hissetmeme" gibi durumları gösterir. Tekinsizlik sadece bilinçaltının bastırılması ile yüzeye çıkan korku ve kaygı değil aynı zamanda tanıdık olanın yabancılaşması ve öznenin yabancılaşmanın etkisiyle yaşadığı çaresizliktir. Dolayısıyla, Batı aslında ne kadar Doğuyu görmezden gelirse o kadar zihinsel belirsizlik, yabancılaşma hissi ve ait olmama gibi birtakım duygusal boşluklardan kendini koruyabileceğine inanır. Çünkü kendi varlığını ancak böyle bir kontrolü elinde bulundurmasına bağlıdır.

Anahtar Kavramlar: Edward Said, Oryantalizm, Tekinsiz, Doğu, Batı

Re-reading Edward Said's Orientalism with Freud's Concept of «Uncanny»

Edward Said, who was influential in many disciplines from history to anthropology, political science to religious science, cultural studies to literary criticism and who made both the Occident and the Orient, but most of all, the Orient reinterpret themselves in the last quarter of the 20th century, remarkably with its post-colonial discourses, have made important contributions to the Humanities with his groundbreaking work *Orientalism*, published in 1978. Mainly, in this work, Said questions in a very probing and in-depth way how Westerners who have never been to the Middle East or have never had the opportunity to meet with the Middle Easterners can have a general judgment or fixed idea about the Middle East. On the one hand, while trying to reveal how different the East looks from the West, on the other hand, Said emphasizes the necessity of re-examining all kinds of stereotypical understandings, facts,

thoughts, and emotions developed by particularly, Europe and the USA against the peoples of the Middle East. While investigating all these, Said also argues that Orientalism is about the West itself rather than the East. In other words, while the West defines the East, it also defines itself more with its own egocentric perspectives. The aim of this study is to focus on the West in Said's Orientalism and to explain how the East appears to them as perceived by the West, using Sigmund Freud's "unheimlich/the uncanny" concept by making use of English literary works. In his article entitled "Unheimlich", published in the journal *Imago* in 1919, Freud used the term "unheimlich", which is the opposite of "heimlich", which means "familiar, familiar, native", to express an "unknown, unfamiliar or not native" situation. Trying to explain the "uncanny" with terms such as horror, fear and anxiety, Freud shows the occurrences such as "mental uncertainty", "feeling of alienation" and "not belonging" as the main reasons for an individual to perceive the "uncanny" in such ways. The uncanny is not only the fear and anxiety that comes to the surface with the suppression of the subconscious mind, but also the alienation of the familiar and, the helplessness that the subject experiences under the influence of alienation. Therefore, the West believes that the more it ignores the East, the more it can protect itself from some emotional voids such as mental uncertainty, feeling of alienation, and non-belonging. Because it attributes its own existence only to the fact that it has such control.

Keywords: Edward Said, Orientalism, Uncanny, Orient, Occident

- **Batılı Mizah Dergilerinde Çizgilerle Oryantalizm- *Murat Yılmaz***

Batı ile Doğu arasında meydana gelen ilişkileri ve kültürel ayrımları anlamlandırmada bir düşünce şekli ve bilgi üretme alanı olarak oryantalizm ortaya çıkmıştır. Oryantalizmde Batı özne olarak kendisini merkeze yerleştirmekte ve bu merkezin çevresinde öteki, yani Doğu'yu konumlandırmaktadır. Oryantalist bakış açısı tarafından üretilen bilgiyle öteki olarak kabul edilen Doğu'nun içeriği oluşturulmakta ve sınırları çizilmektedir. Oryantalist bilgi, ötekinin geri ve eksik olduğunu vurgulamaya yarayan bir ispat niteliği taşımaktadır. Bu şekilde aslında gerçekliği ifade etmeyen yapay bir Doğu imajı oluşturulmaktadır. Oryantalist söylemin ortaya koyduğu algı Batı'nın zihin yapısı içerisinde kökleşerek yaşamaya devam etmektedir. Doğu hakkında oluşturulan imajın kalıcılığını sağlamak adına onun devamlı olarak işlenmesi gerekmektedir. Bu noktada kaleme alınan eserler yanında karikatürler de önemli bir rol üstlenmektedir. Özellikle siyasi içerikli mizah dergilerinde oryantalist söylem üzerine inşa edilen Doğu imajı görsel bir şekilde okuyuculara sunulmaktadır. Resimlerin insan zihni üzerinde yarattığı yansımayla oryantalist bilginin bu şekilde daha etkili hâle getirilmesi

mümkün olabilmektedir. Dikkat çekilmek istenilen kavramlar ve ötekini tanımlamada kullanılan birtakım egzotik simgeler oryantalist bilgiyi işleyenlerin kaleminden çıkan çizgiler aracılığıyla kolayca okuyucuya sunulmaktadır. Oryantalist fantezilerin işlenmesine katkı sunan bu yönü nedeniyle Batı'da çıkan birçok mizah dergisinde Doğu imajını yansıtan birçok karikatür bulunmaktadır. Bu nitelikteki karikatürlerin merkezinde ise Doğu'yu temsilen Osmanlı Devleti vardır. Batı'nın zihin yapısında yer edinmiş Türk ve Müslüman kimliğinin ötekileştirilmesinde Osmanlı sembol olarak kullanılmaktadır. Oryantalist bakış açısında Türk ve Müslüman Osmanlı üzerinden bir öteki kurgusu yapılmaktadır. Bu çalışmada Fransız Milli Kütüphanesi ve ABD Kongre Kütüphanesi katalogları kullanılarak 1870-1920 arasında dönemin öne çıkan siyasi mizah dergilerinde tespit edilen karikatürler incelenecektir. Çalışmanın özgünlüğünü koruma adına daha önce oryantalist düşünce açısından ele alınmamış karikatürler tercih edilecektir. Karikatürlerde oryantalizmin hangi simgelerle işlendiği, ötekini tanımlamada karakterlerin ne şekilde ön plana çıkarıldığı ve yaratılan kurgunun tarihsel geçerliliği tartışılacaktır. Çalışma sonucunda oryantalist bilginin Batı merkezli yapısının üretiminde karikatürlerin taşıdığı işlev ortaya koyulacaktır.

Anahtar Kavramlar: Doğu İmajı, Oryantalizm, Ötekileştirme, Siyasi mizah

Orientalism in the Western Humor Magazines

Orientalism has emerged as a way of thinking and domain of producing knowledge in interpreting the relationships that have formed between the East and the West and the cultural differences. In orientalism, the West places itself in the center as the subject, and positions the other, i.e. the East, around this center. The content of the East that is considered as the other is created and its borders are drawn with the knowledge produced by the Orientalist point of view. Orientalist knowledge qualifies as a proof which serves to emphasize that the other is undeveloped and incomplete. Thus, in fact, an artificial image of the East which does not reflect the reality is created. The perception put forward by the orientalist discourse continues to live by taking roots within the mentality of the West. The image created about the East must be constantly dealt with in order to ensure its continuance. At this point, the caricatures also play an important role besides the works authored. The image of the East built on the orientalist discourse especially in the humor magazines with political content is presented to the readers visually. Through the reflection created by the pictures on human mind, it can be possible to render the orientalist knowledge more effective as such. The concepts that are wanted to be drawn attention to and various exotic symbols used in identifying the other can be easily presented to readers by means of the lines drawn by the pen of those who process the orientalist

knowledge. Due to this aspect that contributes to processing of the orientalist fantasies, there are many caricatures reflecting the image of the East in many humor magazines circulated in the West. The Ottoman State is in center of such caricatures as the representative of the East. The Ottoman is used as a symbol in marginalization of the Turkish and Muslim identity established in the mentality of the West. In the orientalist point of view, a fiction of the other is made on the Turkish and Muslim Ottoman. This study will examine the caricatures found in the prominent political humor magazines of the period between 1870 and 1920 using the catalogs of the French National Library and the US Congress Library. In order to maintain the authenticity of the study, the caricatures that have not been addressed in terms of orientalist thinking before will be preferred. It will be discussed with which symbols orientalism is dealt with in the caricatures, how the characters are put in the forefront in identifying the other, and historical validity of the fiction created. The function held by the caricatures in generation of the West-centered structure will be revealed as a result of the study.

Keywords: Image of the East, Orientalism, Marginalization, Political humor

- ***Tintin au Congo*'da Sömürge Mirası: Oryantalizm Üzerine Bir Analiz- Bahar Koca**

Çizgi romanlar genellikle edebi bir form olarak göz ardı edilir, ancak zamanlarının kültürel ve politik iklimi hakkında güçlü veriler sunabilirler. Hergé'nin *Tintin au Congo* adlı eseri, 1930'da yayımlanan ve o zamandan beri sömürgeci/ırkçı imaları nedeniyle pek çok Fransızca konuşan entelektüel tarafından hem yaygın hayranlık gören hem de eleştiri alan bir çizgi roman dizisi ve çocuk kitabıdır. Eser ilk olarak *Le Petit Vingtième* gazetesinde dizi olarak yayımlanmıştır. Kitap haline getirilmeden önce yaratıcı kurgusu ve merak uyandıran olay örgüsüyle çok popüler olmuştur. *Tintin au Congo*, 20. yüzyılın başlarında Batı toplumunda yaygın olan Oryantalist bakış açısının başlıca örneklerinden biridir. Bu çizgi roman, Afrikalıları Avrupalılardan daha az zeki ve gayrimedeni olarak tasvir etmektedir. Afrika egzotik veya gizemli biçimde tasvir edilmiş olmakla birlikte kıtada var olan zengin çeşitliliği göz ardı etmiştir. Afrikalılar, *Tintin* gibi beyaz kahramanların rehberliğine ihtiyaç duyan itaatkâr ve eğitimsiz karakterler olarak betimlenmiştir. Hergé'nin illüstrasyonları Batı toplumlarının tarihsel olarak Batılı olmayan kültürleri sanatsal temsilleri aracılığıyla fetişleştirme ve egzotikleştirme biçimlerini örneklemektedir. Bu çizgi romandaki Afrikalıların karakterizasyonu, onların derinliği veya karmaşıklığı olmayan tek boyutlu ve dış müdahale olmadan kendilerini geliştiremeyen karikatürlere indirgenmiştir. Avrupalıların Afrikalılardan üstün olduğu ve medeniyeti Afrika'nın "vahşi" kıtasına getirmek için ahlaki bir yükümlülüğe sahip oldukları dile getirilmiştir. Öte

tarafından Tintin au Congo isimli eser ırkla ilgili inançların açıkça kolonizasyon amacıyla kullanıldığı Avrupa merkezci tutumu yansıtan belirli bir tarihsel bağlamda oluşturulsa da edebi ve kültürel tarihin önemli bir eseri olarak kabul edilmelidir.

Çalışma içerisinde bahsi geçen esere ilişkin üç ana nokta incelenecektir: Birincisi, Hergé'nin Afrikalıları tasviri (Afrikalıların yalnızca medenileşmek için Avrupa rehberliğine ihtiyaç duyan "vahşiler" olarak görülmesi ve Avrupa'dan gelen kolonyal zihniyet); ikincisi, farklı etnik kökenlerden insanları temsil etmek için giyim veya fiziksel özellikler gibi görsel kodları nasıl kullandığı; üçüncüsü, Afrikalıların sadece görünüşleri açısından değil, aynı zamanda gelenekleri ve pratikleri açısından da nasıl tasvir edildiği. Bu noktalar yakından incelenerek, o dönemde sömürgecilik ideolojisinin toplumda ne kadar derine yerleştiği anlaşılabilir. Dolayısıyla okuyucular da bu eserin yalnızca eğlence değerini değil, aynı zamanda kolonyal bağlamlarda etkili olan güç dinamikleri hakkında altta yatan mesajları fark edecektir. Tintin au Congo gibi çalışmaların incelenmesiyle baskın kültürel kurumların belirli çıkarılara hizmet ederken diğerlerini marjinalize eden önyargılı temsilleri nasıl inşa ettiği daha iyi anlaşılabilir. Bu farkındalık, farklı dönemlere veya toplumlara ait kültürel ürünleri analiz ederken, ilk incelemede göze çarpanın ötesinde daha derin incelemeye duyulan ihtiyacın altını çizmektedir. Bu çalışma, Hergé'nin ikonik eserinin sayfalarında derinlemesine kökleşmiş temaları incelerken, onun hem edebi önemini hem de kültürel açmazını göz önünde bulundurmaktadır. Edward W. Said'in çığır açan Oryantalizm çalışması gibi çalışmalardan örneklerle birlikte Oryantalizm teorisi üzerine yakın tarihli akademik araştırmaları kullanıp bu sorunları söz konusu eser bağlamında eleştirel bir şekilde analiz, belirli temsillerin bugün dünyanın dört bir yanındaki okuyucularda algıları nasıl şekillendirmeye devam ettiğini anlamak adına önemlidir.

Anahtar Kavramlar: Hergé, Tintin au Congo, Sömürge edebiyatı, Oryantalizm

Colonial Legacy in *Tintin au Congo*: An Analysis on Orientalism

Comics are often overlooked as a literary form, but they can provide powerful insights into the cultural and political climate of their time. Hergé's *Tintin au Congo* is a comic strip and children's book published in 1930 that has since been widely admired and criticized by many French-speaking intellectuals for its colonialist/racist overtones. The work was first published as a series in the newspaper *Le Petit Vingtième*. Before it was published as a book, it was very popular for its creative fiction and intriguing plot. *Tintin au Congo* is a prime example of the Orientalist perspective prevalent in Western society in the early 20th century. This comic depicts Africans as less intelligent and uncivilized than Europeans. Africa is portrayed as exotic or

mysterious, but ignores the rich diversity that exists on the continent. Africans are depicted as submissive and uneducated characters who need the guidance of white heroes like Tintin. Hergé's illustrations exemplify the ways in which Western societies have historically fetishized and exoticized non-Western cultures through their artistic representations. The characterization of Africans in this comic strip reduces them to one-dimensional caricatures without depth or complexity, unable to develop themselves without outside intervention. Europeans are said to be superior to Africans and have a moral obligation to bring civilization to the "savage" continent of Africa. On the other hand, *Tintin au Congo* should be considered an important work of literary and cultural history, even though it is set in a specific historical context that reflects a Eurocentric attitude in which beliefs about race are explicitly used for colonization purposes.

Three main points about this work will be analyzed in this study: First, Hergé's depiction of Africans (the colonial mentality from Europe and the view of Africans as "savages" who only needed European guidance to civilize); second, how he uses visual codes such as clothing or physical features to represent people of different ethnicities; third, how Africans are depicted not only in terms of their appearance but also in terms of their customs and practices. By closely examining these points, one can understand how deeply entrenched the ideology of colonialism was in society at the time. Readers will therefore recognize not only the entertainment value of this work, but also the underlying messages about the power dynamics at play in colonial contexts. Through the study of works like *Tintin au Congo*, one can better understand how dominant cultural institutions construct biased representations that serve certain interests while marginalizing others. This awareness underscores the need for deeper scrutiny when analyzing cultural products from different eras or societies, beyond what is apparent on first inspection. This study considers both the literary significance and the cultural predicament of Hergé's iconic work, examining themes deeply rooted in its pages. Using recent scholarship on Orientalist theory, along with examples from works such as Edward W. Said's groundbreaking study of Orientalism, and critically analyzing these issues in the context of the work in question, it is important to understand how certain representations continue to shape perceptions in readers around the world today.

Keywords: Hergé, *Tintin au Congo*, Colonial literature, Orientalism

13. OTURUM *İslam Araştırmalarında Oryantalizm/Orientalism in Islamic Studies*

- **Batı’da Hâkim Oryantalist Söylemden Farklı İslam Araştırmalarının İmkânı: Los Benû Codera Ekolü- *Hatice Nur Dalkılıç***

İspanya’da İslam araştırmaları geleneğini sürdüren kimselere oryantalist değil “arabista” denmektedir. Buradaki İslam araştırmaları Avrupa’daki oryantalist çalışmalardan mesele ve yöntem açısından farklılık arz eder. Bu yapısal farklılık, İspanya tarihinde mündemic yaklaşık sekiz asrı kapsayan Müslüman Endülüs varlığından kaynaklanmaktadır. Zamanla, bu alansal eğilim kendi özel araştırmacılarından oluşan bir ekolün doğmasını sağlamıştır.

Bu tebliğin amacı Francisco Codera y Zaidín’i (1836-1917) eserleri, öncülük ettiği kuruluşlar ve alana katkıları açısından ele almak ve dolayısıyla İspanyol arabizm geleneği hakkında bilgi sunmaktır. Aslen Huescalı olan Codera, ilk etapta İspanya tarihiyle (özelde Aragon) ilgili çalışma yapmaya yönelmiş, ardından araştırmaları neticesinde Endülüs tarihinin ilmî geleneğiyle tanışmış ve çalışmalarını bu alanda sürdürmüştür.

Codera’nın, yöntemleriyle Müslüman İspanya tarihine yönelik çalışmalara yeni bir boyut kazandırdığı düşünülmektedir. Codera, İslam kaynaklarına ve özelde el yazmalarına kolay erişimi sağlamak adına ciddi girişimlerde bulunmuştur. İbnü’l-Faradî’nin (ö. 403/1013) Târîhu ulemâi’l-Endelüs adlı eseri başta olmak üzere Endülüs ilimler tarihi için önemli başvuru kaynağı konumundaki tabakât literatürünü ve fehreseleri kendi oluşturduğu bir ekip ile dönemin zor şartlarında Biblioteca Arábigo-Hispana adıyla neşretmiştir. Bu faaliyeti İspanya’daki İslam araştırmalarına katkılarının düzeyini göstermesi açısından önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra oluşturduğu geleneği sürdürecekt bazı yakın talebeleriyle “Los Benû Codera” adıyla anılan bir ekol de kurmuştur. Julián Ribera y Tarragó, Miguel Asín Palacios, Ángel González Palencia bu ekolün önde gelen isimleri arasında yer almaktadır.

Codera’nın İslamî ilimlere yaklaşımı ve alana katkılarının anlaşılması, İspanyol araştırmacıların İslam araştırmalarındaki genel tutumu ve çalışmalarının anlamlandırılması açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu tebliğde, İspanya İslam araştırmalarına genel bir perspektif sunmak ve Codera’nın hayatı, çalışmaları ve miras bıraktığı ilmî gelenek hakkında bilgi verilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kavramlar: Arabist, Endülüs, İspanya, Los Benû Codera

The Possibility of a Different Islamic Studies from the Dominant Orientalist Discourse in the West: Los Benû Codera School

Researchers who perpetuate the tradition of Islamic studies in Spain are named “arabista” rather than orientalist. Islamic studies here varies with the orientalist studies in Europe on the subject and methodology. This structural difference originates from the presence of the Muslim Andalusia which spanned nearly eight centuries within the history of Spain. Over time, this thematic tendency gave rise to emergence of a school consisting of their own researchers.

The objective of this paper is to discuss Francisco Codera y Zaidín’i (1836-1917) in terms of his works, the institutions he pioneered and his contribution to the field, and thus to present remarks on Spanish Arabism tradition. Codera, who is from Huesca originally, first studied on the history of Spain (especially Aragon), and then, as a result of his research he became acquainted with the scholarly tradition of Andalusian history and carried his studies on this field.

It is thought that Codera has provided a new dimension to the studies on the history of Muslim Spain through his methods. Codera took critical actions to provide easy access to Islamic sources and manuscripts in particular. He published the *tabaqāt* literature and the *fahrasas* which are significant references for the history of Andalusian studies, notably Ibn al-Faradī’s (d. 403/1013) *Tārīkh ‘ulamā’ al-Andalus* under the name of Biblioteca Árábigo-Hispana with a team he gathered under the challenging circumstances of the time. His activity is important in terms of showing the level of his contributions to Islamic studies in Spain. In addition, he established a school called "Los Benū Codera" with some of his close students who would continue the tradition he formed. Julián Ribera y Tarragó, Miguel Asín Palacios, Ángel González Palencia are among the prominent names of this school.

Understanding Codera’s approach to Islamic studies and his contributions to the field is substantial for interpreting the general manner and the works of Spanish researchers on Islamic studies. So, it is aimed in this paper to present a general perspective on Spanish Islamic studies and to give information about Codera's life, works and the scholarly tradition he handed down.

Keywords: Arabist, al-Andalus, Spain, Los Banū Codera

- **Batılı Ansiklopedi Literatüründe Kur’an Tarihine Dair Yaklaşımlar: *Encyclopedia of the Qurān Üzerine Bir İnceleme- Esra Gözeler***

Batılı İslam araştırmalarının yayın tecrübelerinden biri olarak ansiklopediler ilgili literatüründe kurucu ve muteber eserler olarak kabul edilir. Örneğın The Encyclopaedia of Islam yayın hayatına 1913 yılında başlamış, bugün üçüncü baskısıyla varlığını ve

otoritesinidevam ettirmektedir. Diğer taraftan bu ansiklopedinin yayımı, XIX. yüzyıl sömürgecilik faaliyetleriyle ilişkilendirilmiştir. Buna göre The Encyclopaedia of Islam eserinin temel amacının sömürge yönetimi altında olan İslam ülkeleri hakkında inceleme yaparak sömürgecilik faaliyetlerine katkıda bulunmak olduğu belirtilmiştir. Böylece bu ansiklopedi Batının İslam perspektifinin güçlü bir şekilde yerleşmesine katkıda bulunmuştur. Batılı ansiklopedik eserler geleneğinin son temsilcisi ve sadece Kur'an ve Kur'an konularına ilişkin ansiklopedik yayın tecrübelerinden biri Encyclopedia of the Qur'an (EQ, Brill), XXI. Yüzyıl Batılı çalışmalar içinde önemli bir konuma sahiptir. Ansiklopedinin maddeleri, ağırlıklı olarak Kur'an muhtevası ve Kur'an ilimleri üzerine odaklanmaktadır. Bununla birlikte Kur'an'a dair öncelikli ve bütün konuları içerdiği söylenemez. Örneğin Kur'an sureleri üzerine müstakil birer madde içermemesi ansiklopediye ilişkin temel eleştirilerden biridir. Bu tebliği Encyclopedia of the Qur'an özelinde Batıda Kur'an'ın metin tarihine dair yaklaşımların tarihini ele almaktadır. Bu bağlamda tebliğde öncelikle ansiklopedinin yazılış amacı, kapsamı, Batılı ansiklopedi geleneğindeki konumu ve akademik karakteri değerlendirilmektedir. Bu giriş doğrultusunda tebliğ, ansiklopedide Kur'an metin tarihini ele alan maddeleri belirleyerek ilgili tasavvurları ve kaynaklarını karşılaştırma yaparak tartışmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kur'an, Kur'an Tarihi, Encyclopedia of the Qur'an, Batılı Araştırmalar, Oryantalizm."

Approaches to the History of the Qur'an in Western Encyclopedia Literature: A Study on *Encyclopaedia of the Qur'an*

As one of the publishing experiences of the Western Islamic studies, encyclopaedias are considered as founding and authoritative works in the relevant literature. For instance, The Encyclopaedia of Islam started its publication life in 1913 and continues its existence and authority today with its third edition. On the other hand, the publication of this encyclopaedia was associated with the colonial activities of the nineteenth century. Accordingly, it was stated that the main purpose of The Encyclopaedia of Islam was to contribute to colonial activities by examining Islamic countries under colonial rule. Thus, this encyclopaedia contributed to the strong establishment of the Western perspective on Islam. The Encyclopaedia of the Qur'an (EQ, Brill), the last representative of the Western tradition of encyclopaedic works and one of the only encyclopaedic publishing experiences exclusively on the Qur'an and Qur'anic subjects, has a prominent position and role among the Western studies of the twentieth century. The articles of the encyclopaedia focus mainly on the content of the Qur'an and the sciences of the

Qur'ân. However, it cannot be said that it covers the primary and all topics related to the Qur'ân. For example, one of the main criticisms for the encyclopaedia is that it does not include a particular article on the surahs of the Qur'ân. This paper discusses the history of approaches to the textual history of the Qur'ân in the Western scholarship with a special focus on the Encyclopaedia of the Qur'ân. In this context, this paper first evaluates the purpose of the encyclopaedia, its scope, its position in the Western encyclopaedia tradition, and its scholarly character. It also identifies the articles in the encyclopaedia that deal with the textual history of the Qur'ân and discusses the relevant conceptions and their sources by comparing them. Keywords: Qur'ân, History of the Qur'ân, Encyclopaedia of the Qur'ân, Western Studies, Orientalism.

- **Köklü Bir Şarkiyat Kurumu Olarak INALCO (Paris): Dünü ve Bugünü- İsmail Metin- Hakan Temir**

Oryantalizm, birçok tanımı olmakla birlikte bir düşünce sistemi olarak tarihsel kökenleri 9. ve 10. yüzyıllara kadar giden, ilk zamanlar İslâm karşıtlığı ve misyonerlik amacına hizmet eden, daha sonraları ise Haçlı Seferleri, Rönesans ve reform hareketleri ile güçlenerek 1789 Fransız İhtilali'nden sonra modern dönemini yaşayan tarihsel bir olgudur. Modern oryantalizmin Fransız İhtilâli'nden sonra ortaya çıktığını söylememiz yanlıtıcı olmayacaktır (Yücel, 2003: 86).

1873 yılında Avrupa'nın ilk oryantalist kongresinin Paris'te gerçekleşmesinin ardından (Sibâî, 1993: 36) özellikle 19. yüzyılın başından II. Dünya Savaşı sonuna kadar oryantalist çalışmaların başkenti Paris olmuştur. Bu yüzden, oryantalizmin önemli merkezlerinden biri olan Fransa'da, köklü bir şekilde kurumsallaşma bu tarihlerden çok önce başlamıştır. Bununla birlikte, oryantalist çalışmaların Batı'nın diğer bölgelerinde de gerçekleştirildiği, bu alanda eğitim ve araştırma kurumlarının oluşturulduğu, oryantalist cemiyetlerin kurulduğu, yayın faaliyetlerinin ise temel İslâmî kaynakların neşrinden tercüme faaliyetlerine, araştırma eserlerinden sözlük ve ansiklopedilerin yayımlanmasına kadar geniş bir yelpazeye sahip olduğu görülmektedir.

Fransa'da bazı oryantalist kurumların 16. yüzyıldan itibaren kurulması ve devamı bir devlet politikası haline gelmiştir. Bunlardan Collège de France /Fransa Koleji 1530 yılında, Institut de France/Fransa Enstitüsü 1635 yılında kurulmuştur. Yine önemli kurumlardan Société Asiatique/Asya Cemiyeti ise 1822 yılında kurulmuştur. Günümüzde önemli bir şarkiyat kurumu olan INALCO (Institut National des Langues et Civilisations Orientales/Ulusal Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü), aslında 1669 yılında Fransız devlet adamı Jean-Baptiste Colbert (ö.

1683) tarafından kurulan École des Langues Orientales Vivantes/Yaşayan Doğu Dilleri Okulu adlı kuruluşun devamı mahiyetindedir. Bu okul, zamanla birtakım isim değişimlerine uğramakla birlikte, Fransız İhtilâli'nden sonra 1795'te yeni bir statüye kavuşturularak Müslüman ülkelerine gidecek elçi, konsolos, tüccar ve oryantalist kişilerin Doğu dillerini öğrenebilecekleri ve İslam dünyasıyla ilgili toplu bilgileri alabilecekleri bir yüksekokula çevrilmiştir (Bilici, 1996: 13/190).

Bu tebliğimizde, Fransa'nın başkenti Paris'te bulunan INALCO'nun tarihsel işlevi ve günümüzde yüklendiği misyon üzerinde durulacaktır. Bu kurumda, oryantalizm ya da şarkiyat kavramları artık çok kullanılmasa da Doğu'nun tarihi, kültürü, dini, dili ve sosyal yaşantısı üzerine araştırmalar içerik, muhteva ve şekil değişikliği göstererek halen devam etmektedir.

INALCO (Paris) as a Well-established Orientalist Institution: Its Past and Present

Orientalism, although having multiple definitions, is a historical phenomenon that traces its origins back to the 9th and 10th centuries and functions as a system of thought. Initially serving anti-Islam sentiment and missionary purposes, it later gained strength through the Crusades, the Renaissance, and reform movements, ultimately entering its modern period after the 1789 French Revolution. It would not be misleading to say that modern Orientalism emerged after the French Revolution (Yücel, 2003: 86).

Following the first Orientalist congress in Europe held in Paris in 1873 (Sibâî, 1993: 36), Paris became the capital of Orientalist studies, particularly from the early 19th century until the end of World War II. Therefore, in France, one of the significant centers of Orientalism, institutionalization began long before these dates. However, it is observed that Orientalist studies were conducted in other regions of the West as well. Education and research institutions were established, Orientalist societies were formed, and a wide range of activities, from the publication of fundamental Islamic sources to translation activities, research works, dictionaries, and encyclopedias, took place.

In France, the establishment of some Orientalist institutions dates back to the 16th century and their continuation became a state policy. Among them, Collège de France was founded in 1530, and Institut de France was established in 1635. Another important institution, Société Asiatique, was founded in 1822. INALCO (Institut National des Langues et Civilisations Orientales/National Institute of Oriental Languages and Civilizations), an important Oriental studies institution today, is actually the continuation of an organization called École des Langues Orientales Vivantes/Living Oriental Languages School, which was founded in 1669

by the French statesman Jean-Baptiste Colbert (d. 1683). Over time, this school underwent several name changes and, after the French Revolution, in 1795, it was transformed into a higher education institution where diplomats, consuls, traders, and Orientalist individuals who would go to Muslim countries could learn Eastern languages and acquire collective knowledge about the Islamic world (Bilici, 1996: 13/190).

In this paper, we will focus on the historical function of INALCO, located in the capital of France, Paris, and the mission it currently undertakes. Although the terms Orientalism or Oriental Studies are not used as extensively, research on the history, culture, religion, language, and social life of the East continues to this day, undergoing changes in content, substance, and form.

Keywords: Islam, History, West, Orientalism, France

- **Enemy of the State: Citizenship, Muslimness and British Values- *Claudia Radiven***

In the last year, the UK has progressed in new and imaginative ways to curtail freedoms and alter the social contract between the state and its citizenry. Muslims in the UK have had to face significant negative attention through the Shawcross review of Prevent, the reignited calls for policing 'Pakistani Grooming Gangs' and the recent 'Nationalities and Borders Bill' that puts at risk the citizenship of approximately 6 million UK citizens. The articulation of 'the Muslim threat' continues to be constituted by Orientalist and Islamophobic tropes of dangerous, brown men, subjugated Muslim women and the looming security threat of terrorism. This research investigates the continuing ways in which the discourses on the war on terror are shaped, and how a global Islamophobic project is maintained, through the rhetoric of countering-terrorism and maintaining the safety of particular groups at the expense of the freedom of others. The role of the state continues to have a profound effect on the capabilities of a persecuted community to organize, collectively fight for their rights, and participate as active and equal citizens. We have seen endeavours to manage, control and, in some cases, make stateless the lives of UK Muslims. Justified through language that is redolent of a colonial past and an all too regrettable present that tries to justify the continued persecution of Muslims on the basis of preserving, in the UK's case, Britishness, British values and the British way of life. The War on Terror will likely continue to redesign itself and certainly in the UK continue to mutate to fit the aims of a government that has made it abundantly clear that Muslims citizenship is not a right but a privilege that can be snatched away without notice.

Keywords: Orientalism; Counter-Terrorism; Citizenship; Islamophobia

Devlet Düşmanı: Vatandaşlık, Müslümanlık ve İngiliz Değerleri

Geçtiğimiz yıl Birleşik Krallık, özgürlükleri kısıtlamak ve devlet ile vatandaşları arasındaki sosyal sözleşmeyi değiştirmek üzere yeni ve yaratıcı yollar buldu. Birleşik Krallık'taki Müslümanlar, "Shawcross'un Önleme İncelemesi", "Pakistanlı Çetelere"ne yönelik yeniden alevlenen polislik çağruları ve yaklaşık 6 milyon Birleşik Krallık yurttaşının vatandaşlığını riske atan son "Milliyetler ve Sınırlar Yasa Tasarısı" yoluyla önemli ölçüde olumsuz bir ilgiyle karşı karşıya kaldı. 'Müslüman tehdidi'nin dile getirilmesi, tehlikeli, 'kahverengi' erkekler, boyun eğdirilmiş Müslüman kadınlar ve terörizmin yaklaşan güvenlik tehdidi gibi oryantalist ve İslamofobik mecazlar tarafından oluşturulmaya devam etmektedir. Bu araştırma, terörle mücadele retoriği ve diğerlerinin özgürlüğü pahasına belirli grupların güvenliğinin sağlanması yoluyla terörle savaş söylemlerinin nasıl şekillendirildiğini ve küresel bir İslamofobik projenin nasıl sürdürüldüğünü incelemektedir. Devletin rolü, zulüm gören bir topluluğun örgütlenme, hakları için kolektif olarak mücadele etme ve aktif ve eşit vatandaşlar olarak katılım sağlama kabiliyetleri üzerinde derin bir etkiye sahip olmaya devam etmektedir. Birleşik Krallık Müslümanlarının yaşamlarını yönetme, kontrol etme ve bazı durumlarda vatansız hale getirme çabalarına tanık olduk. Müslümanlara yönelik zulmün devamı, Birleşik Krallık örneğinde İngilizliği, İngiliz değerlerini ve İngiliz yaşam tarzını koruma iddiasıyla meşrulaştırmaya çalışan ve sömürgeci bir geçmişi ve ne yazık ki şimdikiyi hatırlatan bir dil ile temellendirildi. "Teröre Karşı Savaş" muhtemelen kendini yeniden tasarlamaya devam edecek ve Birleşik Krallık'ta, Müslümanların vatandaşlığının bir hak değil, haber verilmeden ellerinden alınabilecek bir ayrıcalık olduğunu açıkça ortaya koyan bir hükümetin amaçlarına uyacak şekilde mutasyona uğramaya devam edecektir.

- **Türkiye and Coloniality- Rumeysa Kotan**

The relationship between Türkiye and coloniality is an issue that is often overlooked, despite claims that the Ottoman Empire, as Türkiye's predecessor, was a colonizer and both entities were never colonized by the West. However, I aim to challenge this perspective by utilizing Dewey's journey to Türkiye within the context of educational institutions. While the Ottoman Empire was not a colonizer, the Ottoman Empire and Türkiye were subjected to colonization by the West through establishing colonial institutions and internalization of orientalist discourse. It is important to note that being a colonizer is inherently linked to being a racial state, as observed in European colonies. However, this was not the case in the Ottoman State. This presentation employs the Critical Muslim Studies (CMS) approach to comprehending how

the Ottoman Empire and Turkiye were colonised by using the transformation of education toward being a colonial and orientalist institution as an example.

The educational institutions serve as a compelling example of why the Ottoman Empire was not a colonizer, as race and ethnicity were not determining factors for admission to any school. During that period, education was not centralized, and individuals could choose a school largely based on their religious affiliation because of the structures of the schools of this time. However, all schools welcomed students from diverse ethnic backgrounds. Upon graduation, individuals were able to secure employment from any stratum of society, as there were no restrictions in place.

However, even though the origins of racialisation were in the final years of the Ottoman Empire through the modernisation reforms, this ideology reached its pinnacle during the Kemalist era and became one of the pillars of the Kemalist regime. John Dewey's visit to Turkiye coincided with the construction and imposition of this ideology. While Dewey advocated for pluralism, he believed that “the evils of nationalism were preferable to the evils of religion” in the case of Turkiye, as the nationalist ideology as a form of racialisation was being enforced upon society.

Keywords: Coloniality, Turkiye, John Dewey, Orientalism, Pragmatism, Racial State, Education

Türkiye ve Sömürgecilik Durumu

Türkiye ve sömürgecilik durumu arasındaki ilişki, Osmanlı İmparatorluğu'nun sömürgeci olduğu ve hem Türkiye'nin hem de Osmanlı İmparatorluğu'nun hiçbir zaman sömürgeleştirilmediği iddialarına rağmen, genellikle göz ardı edilen bir konudur. Ben, Dewey'in eğitim kurumlarını incelemek üzere Türkiye'ye yaptığı yolculuktan yararlanarak bu bakış açısına meydan okumayı amaçlıyorum. Osmanlı İmparatorluğu sömürgeci olmasa da, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye, sömürgeci kurumların kurulması ve oryantalist söylemin içselleştirilmesi yoluyla Batı tarafından sömürgeleşmeye maruz bırakılmıştır. Sömürgeci olmanın, Avrupa sömürgelerinde görüldüğü gibi, doğası gereği ırksal bir devlet olmakla bağlantılı olduğunu belirtmek önemlidir. Ancak Osmanlı Devleti'nde durum böyle değildi. Bu sunum, Eleştirel Müslüman Çalışmaları (Critical Muslim Studies [CMS]) yaklaşımını kullanarak bir örnek olarak eğitimin kolonyal ve oryantalist bir kuruma dönüşümünü anlamaya çalışıyor.

Eğitim kurumları, Osmanlı İmparatorluğu'nun neden sömürgeci olmadığına dair ikna edici bir örnek teşkil etmektedir, çünkü ırk ve etnik köken herhangi bir okula kabul için belirleyici

faktörler değildir. Bu dönemde eğitim merkezi bir yapıya sahip değildi ve dönemin okullarının yapısı nedeniyle bireyler büyük ölçüde dini aidiyetlerine göre okul seçebiliyordu. Bununla birlikte, tüm okullar farklı etnik kökenlerden gelen öğrencilere kucak açmıştır. Mezun olduktan sonra bireyler, herhangi bir kısıtlama olmadığı için toplumun herhangi bir katmanından iş bulabiliyorlardı.

Ancak, ırksallaştırmanın kökenleri Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında modernleşme reformlarıyla atılmış olsa da, bu ideoloji Kemalist dönemde zirveye ulaşmış ve Kemalist rejimin temellerinden biri haline gelmiştir. John Dewey'in Türkiye ziyareti bu ideolojinin inşası ve dayatılmasıyla aynı döneme denk gelmiştir. Dewey çoğulculuğu savunurken, Türkiye örneğinde "milliyetçiliğin kötülüklerinin dinin kötülüklerine tercih edilebileceğine" inanıyordu, çünkü milliyetçi ideoloji bir ırksallaştırma biçimi olarak topluma dayatılıyordu.